Quickscan Omgevingswet - Boorpunten kabeltracé

Meerstad - Vierverlaten 110 kV

TenneT TSO B.V.

7 november 2025 - Public

Contactpersoon

ARCADIS NEDERLAND B.V.

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 63
9400 AB Assen
Nederland

Inhoudsopgave

1 Inleiding 6
1.1 Aanleiding 6
1.2 Leeswijzer 6

2 Projectbeschrijving 7
2.1 Huidige situatie 7
2.2 Voorgenomen ingreep 7
2.2.1 Aanleg kabelverbinding middels boringen 8
2.2.2 Aanleg kabelverbinding in open ontgraving 9
2.2.3 Mofputten en aardputten 11
2.2.4 Werkwegen 12
2.2.5 Uitlegtracés 12
2.2.6 Werkzaamheden en uitgangspunten samengevat 12
2.2.7 Planning 13
2.3 Afbakening effecten 13

3 Gebiedsbescherming 14
3.1 Natura 2000 14
3.1.1 Methode 14
3.1.2 Ligging 14
3.1.3 Effecten 15
3.1.4 Deelconclusie gebiedsbescherming 15
3.2 Natuurnetwerk Nederland 16
3.2.1 Methode 16
3.2.2 Ligging 16
3.2.3 Aanwezigheid van wezenlijke waarden en kenmerken 17
3.2.4 Effecten 18
3.2.5 Deelconclusie 18
3.3 Leef- en foerageergebieden 18
3.3.1 Methode 18
3.3.2 Ligging 18
3.3.3 Effecten 19
3.3.4 Deelconclusie 19
3.4 Bos- en natuurgebieden buiten het Natuurnetwerk Nederland 20
3.4.1 Methode 20

3.4.2 Ligging 20
3.4.3 Effecten 21
3.4.4 Deelconclusie 21

4 Soortbescherming 22
4.1.1 Aanwezigheid beschermde soorten 22
4.1.2 Methode 22
4.1.3 Aanwezigheid beschermde soorten 22
4.1.4 Effectbeschrijving 33
4.1.5 Toetsing 34
4.1.5.1 Beschermingscategorieën relevante soorten 34
4.1.5.2 Overtreding verbodsbepalingen 35
4.2 Zorgplicht 36
4.3 Vervolgstappen 38
4.3.1 Mitigerende maatregelen 38
4.3.1.1 Algemene en zorgplichtmaatregelen 38
4.3.1.2 Algemene broedvogels 38
4.3.1.3 Roofvogels en uilen 38
4.3.1.4 Akker- en weidevogels 39
4.3.1.5 Bunzing en hermelijn 39
4.3.1.6 Haas 39
4.3.1.7 Otter 39
4.3.1.8 Boombewonende vleermuizen 39
4.3.1.9 Waterspitsmuis, heikikker 39
4.3.1.10 Groene glazenmaker 39
4.3.1.11 Poelkikker 39
4.3.2 Inspectie 40
4.3.3 Soortgericht onderzoek 40
4.3.3.1 Roofvogels en uilen 40
4.3.3.2 Otter 41
4.3.3.3 Waterspitsmuis 41
4.3.3.4 Boombewonende vleermuizen 41
4.3.3.5 Heikikker 41
4.3.3.6 Poelkikker 42
4.3.3.7 Groene glazenmaker 42
4.3.4 Habitatgeschiktheidsbeoordeling 42
4.3.4.1 Bunzing en hermelijn 42
4.3.4.2 Haas 42
4.3.5 Overleg bevoegd gezag 42
4.3.6 Deelconclusie soortbescherming 42

5 Conclusie en advies 44

5.1 Gebiedsbescherming 44
5.1.1 Natura 2000 44
5.1.2 Natuurnetwerk Nederland 44
5.1.3 Leef- en foerageergebieden 44
5.1.4 Bos- en natuurgebieden buiten het Natuurnetwerk Nederland 44
5.2 Soortbescherming 44

6 Literatuurlijst 45

Bijlagen

Bijlage A Wettelijk kader Natura 2000-gebieden 46

Bijlage B Wettelijk kader beschermde soorten 49

Bijlage C Wettelijker kader Natuurnetwerk Nederland 56

Bijlage D Foto’s veldbezoek oude situatie 60

Colofon 68

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Het aanbod aan stroom groeit door de komst van windturbines, zonneparken, laadpalen, warmtepompen en de verduurzamingsplannen van de industrie en huishoudens. Deze stroom moet getransporteerd worden. De huidige transportcapaciteit in de stad en regio Groningen is onvoldoende om aan de toenemende vraag naar stroom te voldoen. Zeker gezien de doelstelling die de provincie Groningen heeft om in 2035 energieneutraal te zijn. De Regionale Energiestrategie (RES) voorziet in 2030 een toename in de aansluiting van duurzame energiebronnen op het 110kV-netwerk. Dit zal voor diverse knelpunten in het netwerk rondom stad Groningen zorgen.

Om de knelpunten in het net op te lossen is netbeheerder TenneT TSO B.V. (TenneT) voornemens een nieuwe ondergrondse 110kV-kabel aan te leggen tussen hoogspanningsstations Vierverlaten Zuidwending en Groningen Meerstad. Hierbij wordt ook het bestaande 380kV-station Vierverlaten uitgebreid, het bestaande 110kV-station Vierverlaten ontmanteld en een nieuw 110kV-station Vierverlaten Zuidwending gerealiseerd. Door de aanleg van nieuwe hoogspanningsstations en -verbindingen wordt de transportcapaciteit vergroot, zodat er voldoende mogelijkheden ontstaan om iedereen aan te sluiten op het net. Het voornemen is onderdeel van de versterking van het regionale 110kV ‘Deelnet Groningen’. Hiermee wordt de stad Groningen en de ruime regio rondom de stad van extra capaciteit in het netwerk voorzien.

Concreet bestaat het project uit vier onderdelen:
1. het realiseren van het nieuwe 110kV-station Vierverlaten Zuidwending ten behoeve van de kabelaansluitingen naar onder andere het 110kV-station Groningen Meerstad. Het nieuwe 110kV-station wordt met transformatoren gekoppeld aan het uit te breiden 380kV-station Vierverlaten (zie volgende punt);
2. het uitbreiden van het 380kV-hoogspanningsstation Vierverlaten (VVL) met een aantal transformatorvelden, ten behoeve van het aansluiten van het nieuwe 110kV-station Vierverlaten Zuidwending;
3. het realiseren van een ondergrondse 110kV-kabelverbinding vanaf het te realiseren 110kV-station Vierverlaten Zuidwending naar Groningen Meerstad.
4. het realiseren van een opstijgpunt bij mast 46 van de 110kV-verbinding Vierverlaten – Hunze. Omdat een deel van de bovengrondse 110kV-verbinding verkabeld wordt door de uitbereiding van station Vierverlaten.

TenneT heeft Arcadis gevraagd een quickscan op te stellen om eventuele negatieve effecten op beschermde soorten en gebieden en benodigde vervolgstappen in het kader van de Omgevingswet in beeld te brengen. Deze rapportage toetst enkel het kabeltracé en niet de uitbreiding van het 110kV-station Vierverlaten. Het station zelf wordt in een andere toetsing meegenomen (Antea group, in prep.).

Door de voorgenomen ingreep is mogelijk sprake van negatieve effecten op beschermde soorten of kwalificerende waarden van Natura 2000-gebieden in het kader van de Omgevingswet of effecten op wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Zie Bijlage A, B en C voor een beschrijving van het wettelijk kader van deze soort- en gebiedsbescherming.

1.2 Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk is een beschrijving van het plangebied in de huidige situatie opgenomen, evenals een projectbeschrijving. Hieruit volgt een korte afbakening van effecten met bijbehorende reikwijdte. Hoofdstuk 3 betreft de Natura 2000-gebieden en NNN-gebieden, hierin is een beschrijving van de ligging en effecten op de gebieden opgenomen. In hoofdstuk 4 is de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten binnen de reikwijdte van effecten beschreven evenals de effectbeschrijving en toetsing. Tot slot is in hoofdstuk 5 de conclusie en bijbehorende vervolgstappen beschreven. In bijlage A staat het wettelijk kader van Natura 2000 beschreven, in bijlage B van beschermde soorten en bijlage C van het NNN.

2 Projectbeschrijving

2.1 Huidige situatie

Het plangebied ligt aan de noordzijde van de stad Groningen. Het plangebied loopt van het hoogspanningsstation Vierverlaten tot aan het energielandschap Meerstad-Noord (Figuur 1). Het plangebied bestaat voornamelijk uit agrarische percelen, weilanden en sloten. Ter hoogte van het hoogspanningsstation Vierverlaten overlapt het plangebied hiernaast met deels braakliggend bedrijventerrein. Het plangebied loopt door de gemeenten Groningen en Het Hogeland.

De omgeving van het plangebied bestaat uit het bedrijventerrein Westpoort in Hoogkerk, agrarische percelen, sloten, stedelijke omgeving zoals de wijken Gravenburg, Reitdiep en Beijum, het Starkenborghkanaal, Eemskanaal en komt langs drie provinciale wegen (N355, N361, N46, N360).

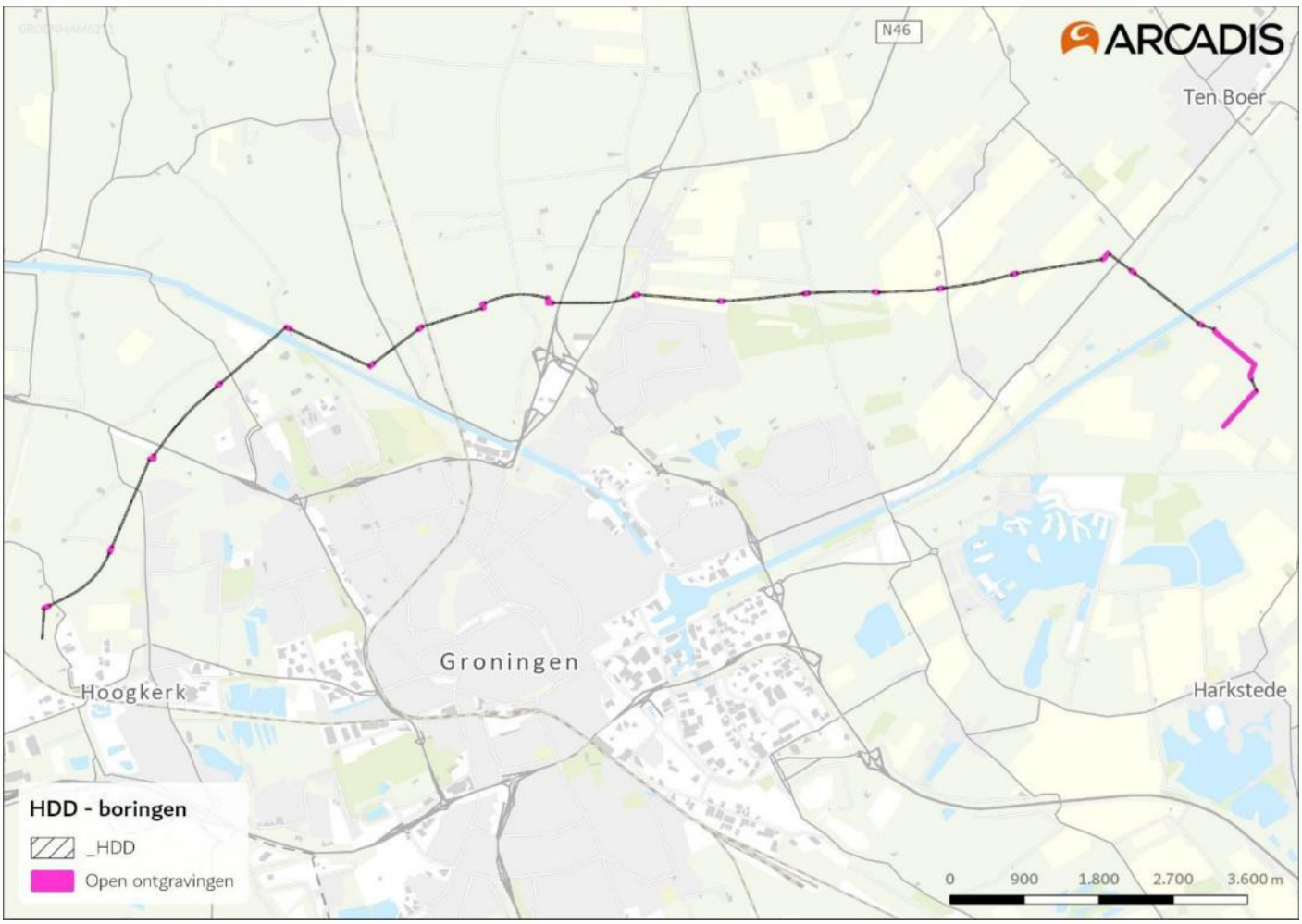

Figuur 1. Locatie van het kabeltracé van Vierverlaten tot aan Meerstad met daarbij aangegeven de plekken waar open wordt ontgraven.

2.2 Voorgenomen ingreep

TenneT is voornemens om een nieuwe kabelverbinding tussen Vierverlaten en Meerstad te realiseren middels gestuurde boringen en open ontgravingen (Figuur 1 en Figuur 2).

De aanleg van het kabeltracé vindt plaats middels gestuurde boringen en open ontgravingen. Op verschillende locaties worden mofputten en aardputten aangelegd om de kabeldelen met elkaar te verbinden. Tijdens de uitvoering wordt zoveel mogelijk gebruikgemaakt van bestaande wegen, en worden waar nodig tijdelijke werkwegen en uitlegtracés voor de kabels aangelegd. Voor de open ontgravingen zal daarnaast tijdelijk moeten worden bemalen.

Na afronding van de werkzaamheden worden de tijdelijke voorzieningen, zoals werkwegen, uitlegtracés en dammen, verwijderd en worden de betrokken gronden hersteld in de oorspronkelijke staat.

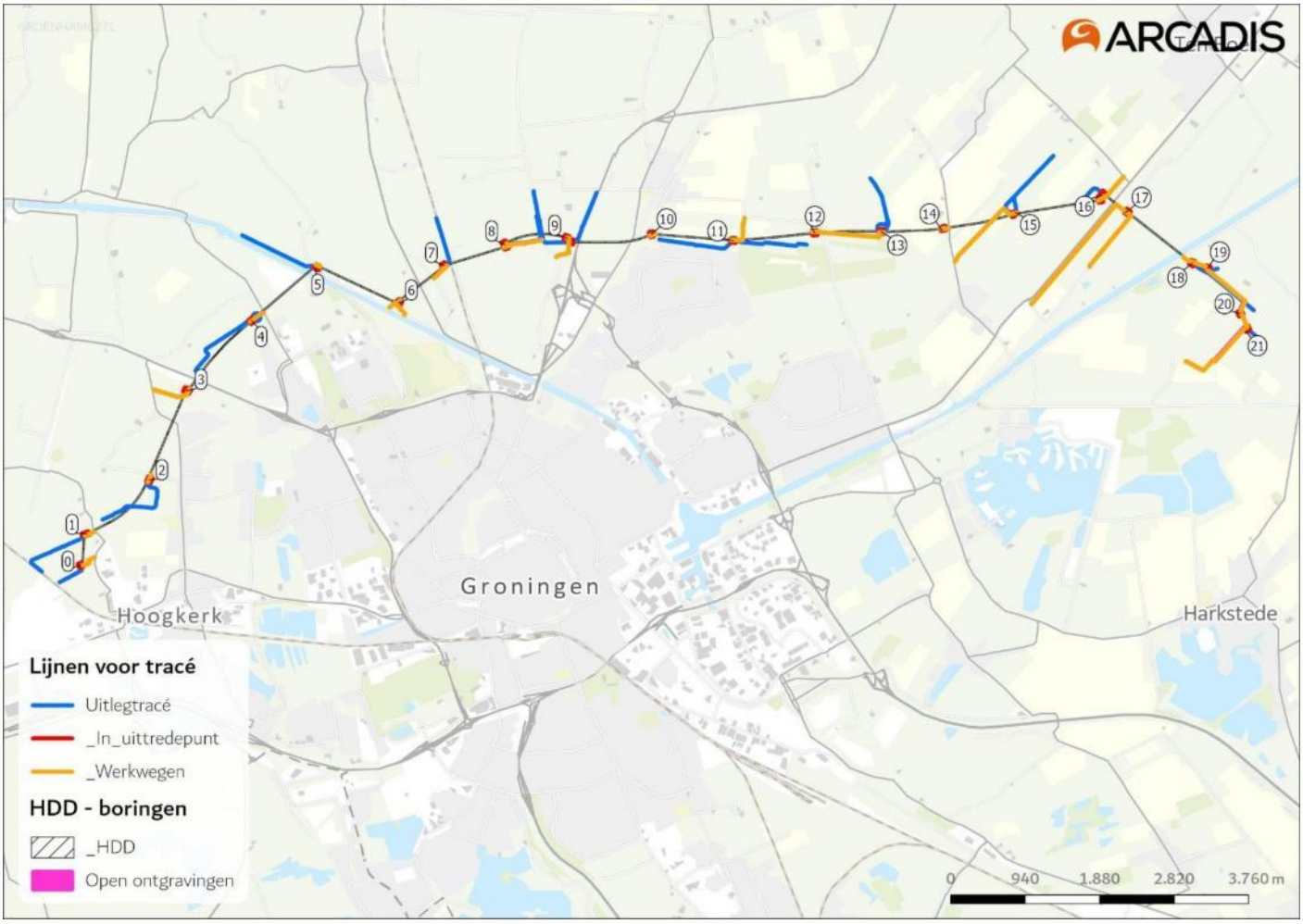

Figuur 2. Overzicht van het kabeltracé met de genummerd in- en uittredepunten, open ontgravingen, uitlegtracés en werkwegen.

2.2.1 Aanleg kabelverbinding middels boringen

Er bestaan verschillende technieken om kabels ondergronds aan te kunnen leggen, zoals een horizontaal gestuurde boring (HDD), persingen, open front technieken, gesloten front techniek of E-power piping technieken. Voor de 110kV-kabelverbinding zal gebruik gemaakt worden van HDD-boringen. Voor elke boring wordt een in- en uittredepunt bepaald. Bij deze in- en uittredepunten wordt een werkterrein ingericht. Vanwege de benodigde transportcapaciteit wordt elke kabel in een separate boring aangebracht. Een boring bevat vier beschermbuizen, drie stuks voor de enkelfase hoogspanningskabels (rood, geel en blauwe bolletjes op Figuur 3) en één stuk voor de glasvezelkabel. In totaal worden drie boringen toegepast, voor elk circuit één boring, zie Figuur 3 waar een dwarsdoorsnede zichtbaar is.

Een boring zal in een paraboolboog ondergronds uitgevoerd worden waarbij de maximale diepte tot 30 meter onder maaiveld zal liggen. De maximale kabellengte die op dit moment in één HDD-boring kan worden aangelegd is 1.200 meter.

Bij een HDD boring zijn er twee werkterreinen. Bij het intredepunt gaat de boormachine de grond in en bij het uittredepunt liggen de mantelbuizen klaar (stap 1 op Figuur 4). Als de boor het uittredepunt bereikt trekt hij de mantelbuizen door het boorgat terug (stap 2 en 3 op Figuur 4). Daarna wordt de elektriciteitskabel door de mantelbuis

getrokken (stap 4 op Figuur 4). Het werkterrein bij het intredepunt heeft een indicatieve afmeting van 40x40 meter en het werkterrein bij het uittredepunt heeft een afmeting van 20x20 meter.

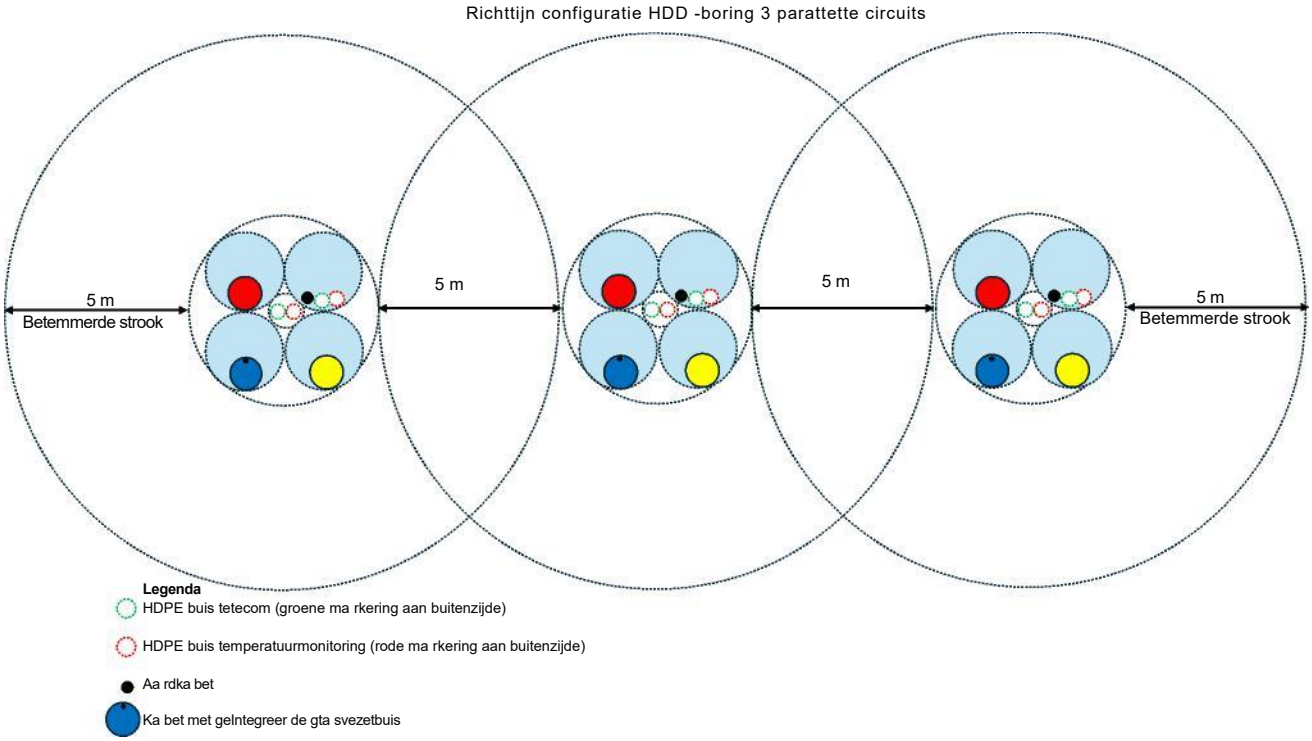

Figuur 3. Dwarsdoorsnede HDD boring (de rood, geel en blauwe bolletjes zijn de hoogspanningskabels).

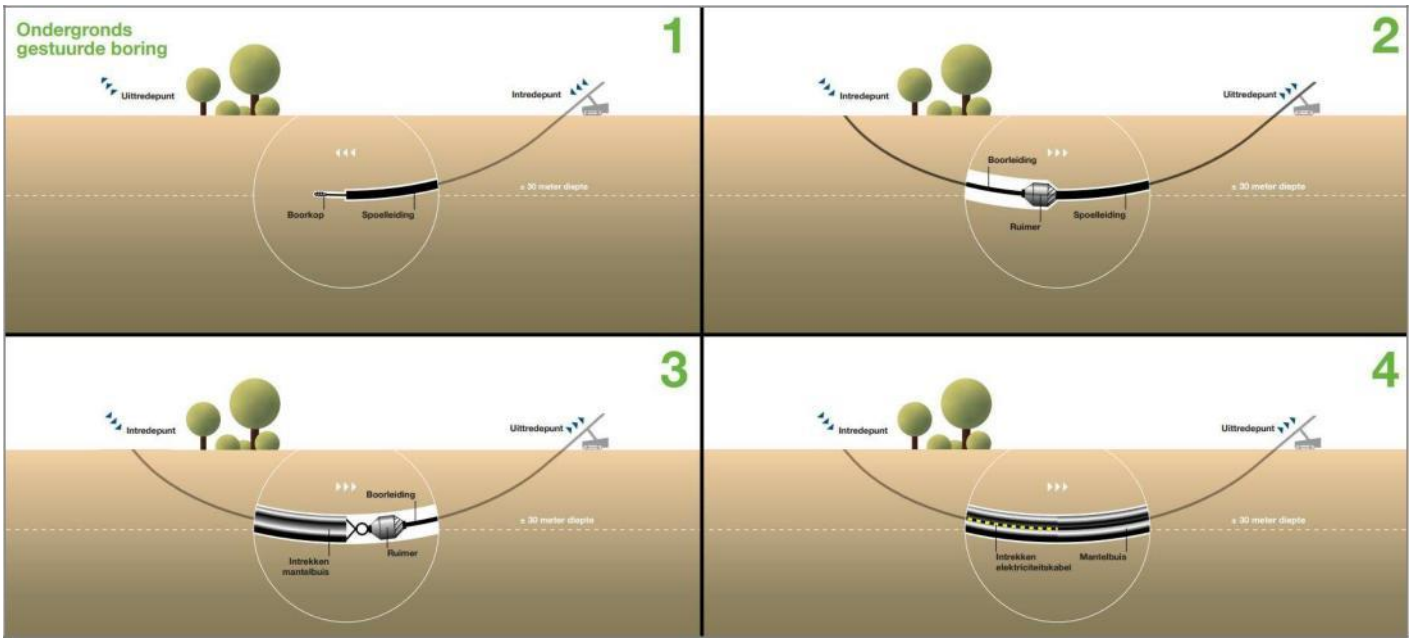

Figuur 4. Lengtedoorsnijding HDD boring.

2.2.2 Aanleg kabelverbinding in open ontgraving

Bij de aanleg van de kabels door middel van open ontgraving wordt er een kabelsleuf gegraven waar de kabels in worden gelegd (Figuur 5). De kabels komen op een diepte van 1,80 meter (of 1,20 meter bij niet-agrarische percelen) onder het maaiveld te liggen (Figuur 6). De diepte van de kabelsleuf is 2,15 meter.

Tijdens de aanleg van de kabels moet rekening worden gehouden met een werkterrein aan weerszijde van de sleuf (Figuur 7). Dit werkterrein heeft een breedte van circa 20 meter (dus 2x20 meter) en is bedoeld voor het opslaan van bouwmaterialen en afgegraven grond.

Figuur 5. Voorbeeld open ontgraving.

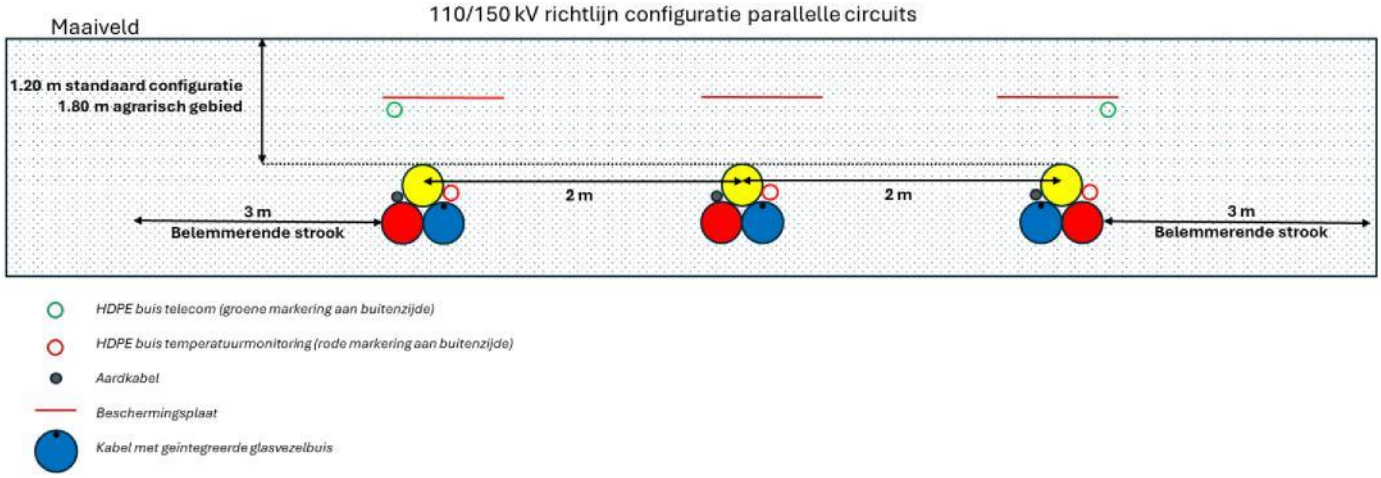

Figuur 6. Ligging in open ontgraving met daarbij de afmetingen in meters aangegeven. De rood, geel en blauwe bolletjes zijn de hoogspanningskabels.

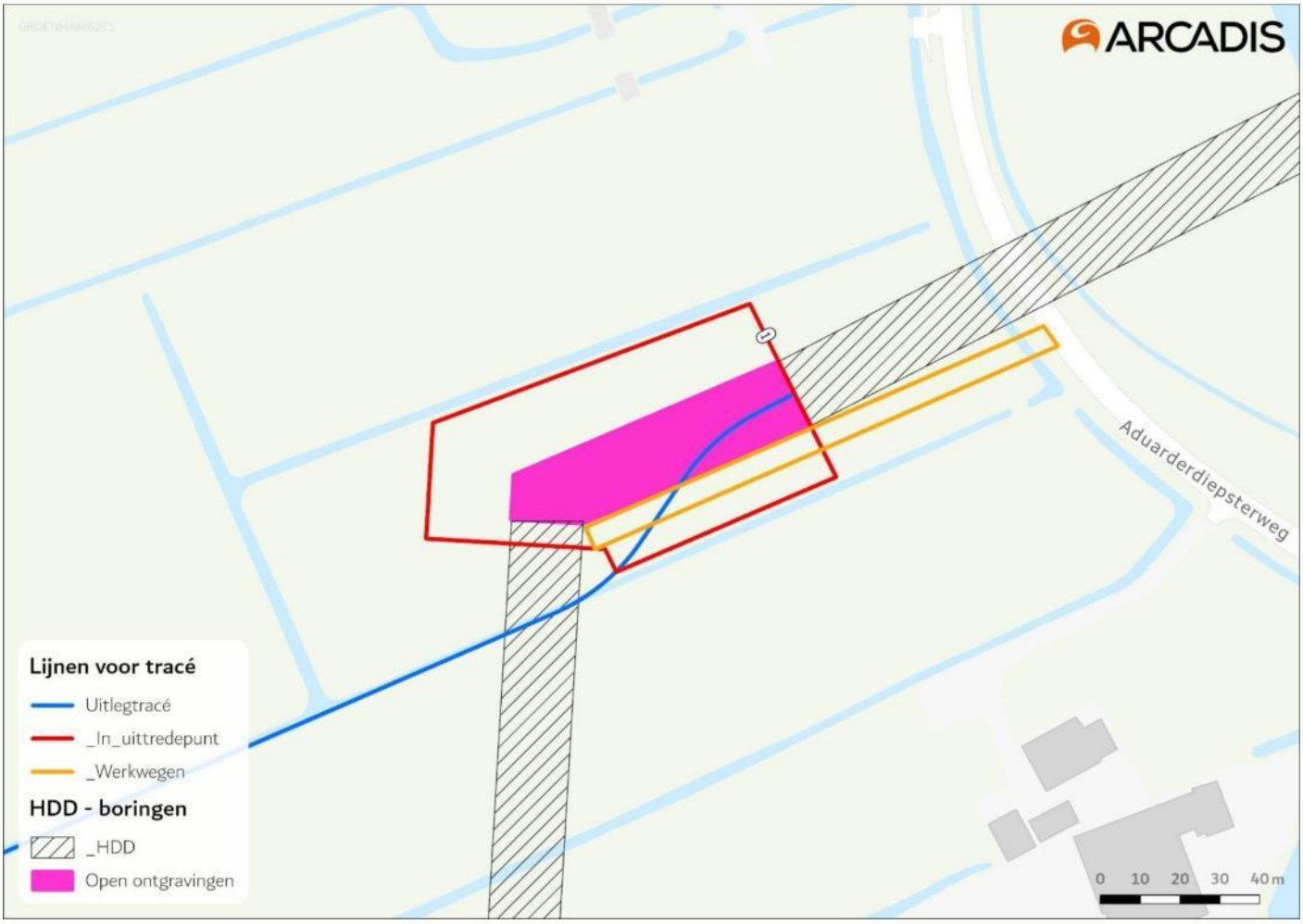

Figuur 7. Close-up van een gestuurde boring met daarbij aangegeven de open ontgraving, het werkterrein van het in- en uittredepunt, het uitlegtracé en de werkweg.

2.2.3 Mofputten en aardputten

Om de ongeveer 1.100 tot 1.500 meter is een mofput nodig om kabels te verbinden. Een mofput heeft een oppervlakte van 50 m^2. De mofputten worden ondergronds gerealiseerd, hierdoor zijn ze na realisatie niet meer te zien. Worst case ligt er een betonplaat op de mofput (minimale breedte 4 bij 4 meter of 2 bij 2 meter), dit is permanent.

Een aardput is een ondergronds gelegen betonnen of polymeer put, afgedicht met een putdeksel op maaiveld (Figuur 8). In deze put bevindt zich een mantelaardingskast tenzij de perceeleigenaar een bovengrondse aardput (kastje op

maaiveld) wenselijk acht of het grondwaterpeil dusdanig hoog is dat een ondergrondse aardput niet gewenst is. Het uitgangspunt in het MER fase 1 is dat aardputten ondergronds zijn en afgedekt zijn met een putdeksel op maaiveld.

Figuur 8. Voorbeeld van een aardput.

2.2.4 Werkwegen

Om tot de locaties waar geboord wordt te komen, wordt gebruik gemaakt van bestaande wegen, maar er wordt ook op onverhard terrein rijplaten aangelegd (Figuur 2 en Figuur 7). Op deze werkwegen wordt regelmatig gereden met voertuigen. Voor de werkwegen worden op een aantal locaties sloten tijdelijk overbrugd met een nog te plaatsen dam en duiker.

2.2.5 Uitlegtracés

Voordat de kabels de grond ingeboord worden zullen deze tijdelijk in een omliggende sloot neergelegd worden (Figuur 2 en Figuur 7). De sloten waar de kabels tijdelijk in gelegd worden zullen niet tijdelijk gedempt worden. Er wordt vanuit gegaan dat de kabels maximaal 7 weken in de sloot liggen. Langs de uitlegtracés worden rijplaten neergelegd (worstcasescenario). De buizen in de sloten hebben een diameter van 25 cm. Op sommige locaties moeten meerdere sloten overbrugd worden door middel van zware balken die over de sloten komen te liggen zodat machines daaroverheen kunnen rijden.

2.2.6 Werkzaamheden en uitgangspunten samengevat

De volgende uitgangspunten gelden:

- Uitvoeren van 21 gestuurde boringen.
- Voor de HDD-boringen geldt als afmetingen van de werkterreinen bij een intredepunt circa 40x40 meter en bij een uittredepunt circa 20x20 meter.
- Aanleg mofputten en aardputten van 50m^2 door middel van open ontgraving per boorlocatie, inclusief betonplaat van 2x2 of 4x4 meter op de mofputten (worstcase scenario).
- Tussen boorlocaties 19 en 20 vindt open ontgraving plaats met een lengte van circa 850 meter en vanaf boorlocatie 21 bedraagt de open ontgraving 600 meter.
- De kabels zijn maximaal 1.200 meter lang. Deze dienen tijdelijk in sloten gelegd te worden voordat ze de grond in geboord worden. Dit zijn de zogenoemde uitlegtracés.
- Er wordt gebruik gemaakt van onverharde werkwegen naar de boorlocaties toe.
- Op een aantal locaties worden tijdelijk sloten gedempt door middel van een dam en duiker ten behoeve van open ontgravingen en werkwegen.
- Er wordt bemaling toegepast.
- Er worden geen bomen of bosschages gekapt.
- Er wordt overdag gewerkt.

Deze quickscan houdt rekening met de werkzaamheden zoals beschreven in deze paragraaf. Indien werkzaamheden afwijken van bovenstaande dient opnieuw een toetsing plaats te vinden.

2.2.7 Planning

De verwachting is dat de uitvoering plaats kan vinden in 2027. De duur van de boringen verschilt per lengte van de kabels. Dit kan van één week tot een maand bedragen (Figuur 9). De duur van de open ontgravingen en bemaling verschillen ook van één week tot een maand (Figuur 10). In totaal wordt rekening gehouden met een uitvoeringstijd van maximaal zeven weken per boorlocatie inclusief het herstellen van het terrein.

	Uitvoeringstijd HDD voor een dubbele kabel circuits (dagen)						
Lengte boring (m)	Opstellen boor equipment	Pilot boring	Ruim fase	Intrekken HDPE	calibreren en spoelen	Opruimen boor equipment	Totaal
0 -250	1,25	2,00	2,00	1,00	1,00	1,00	8
250 - 350	1,25	3,00	2,00	1,00	1,00	1,00	9
350 - 500	1,25	4,00	2,50	1,00	1,00	1,00	11
500 - 600	2,00	5,00	3,50	1,50	1,50	1,00	15
600 - 700	3,00	5,00	3,50	3,00	1,50	1,00	17
700 - 900	3,00	6,00	4,00	3,00	1,50	1,00	19
900 - 1200	3,50	6,50	5,00	3,00	2,00	1,00	21

Figuur 9. Uitvoeringstijd in dagen voor de gestuurde boringen per lengte van de kabels.

Lengte Open ontgraving (m)	Sleuf en kabel werkzaamheden voor een dubbele kabelcircuit (dagen)										Overige werkz. (dagen)	
	Totaal	Graven sleuf	Aanvullen sleuf + herstel	Opstellen kabeltrek materiaal	Verwijderen kabeltrek materiaal	Aanbrengen zandbed + verdichting	Kabel trekken	Bundelen en labelen	trekken glasvezel buis 2 st	Aanbrengen afdekplaten	Plaatsen bemaling	Bemalings duur
0 - 200	7	2	3				2				2	9
200 - 300	9	3	3				3				2	11
300 - 400	11	3	4				4				3	14
400 - 500	14	4	5				5				3	17
500 - 600	16	4	6				6				4	20
600 - 700	19	5	7				7				4	23
700 - 800	21	5	8				8				5	26
800 - 900	24	6	9				9				5	29
900 - 1000	27	6	10				11				6	33
1000 - 1100	30	7	11				12				6	36
1100 -1200	32	8	11				13				6	38

Figuur 10. Duur van de open ontgravingen per lengte in dagen.

2.3 Afbakening effecten

Als gevolg van bovengenoemde werkzaamheden kunnen effecten optreden.

Het overgrote deel van de effecten zal lokaal optreden in het plangebied of in de directe omgeving van het plangebied (<500 meter). Het gaat hierbij om de volgende effecten:

- Verstoring als gevolg van geluid, licht, trillingen en/of optische prikkels.
- Vernietiging van verblijfplaatsen (indien mogelijke verblijfplaatsen aanwezig zijn).
- Aantasting als gevolg van mechanische effecten (bijvoorbeeld heen en weer rijden).
- Doden en verwonden van dieren (indien mogelijke verblijfplaatsen aanwezig zijn).
- Versnippering en/of oppervlakteverlies van leefgebieden of groeiplaatsen.

Daarnaast kan over een veel groter gebied effecten optreden als gevolg van:

- Verzuring en vermesting op stikstof gevoelige habitattypen door de uitstoot van NO_x en NH_3 van vervuilende machines tijdens de werkzaamheden

3 Gebiedsbescherming

3.1 Natura 2000

3.1.1 Methode

Onder de Omgevingswet valt de bescherming van Natura 2000-gebieden. Het wettelijk kader is opgenomen in Bijlage A.

Op basis van de ligging van het plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden en daarnaast de aard van de ingreep, is aan de hand van een bureaustudie bepaald of mogelijk sprake is van negatieve effecten als gevolg van het voornemen.

3.1.2 Ligging

Het plangebied is niet gelegen in een Natura 2000-gebied (Figuur 11). Tabel 1 laat de afstanden zien van het plangebied tot de Natura 2000-gebieden tot 25 km van het plangebied[1].

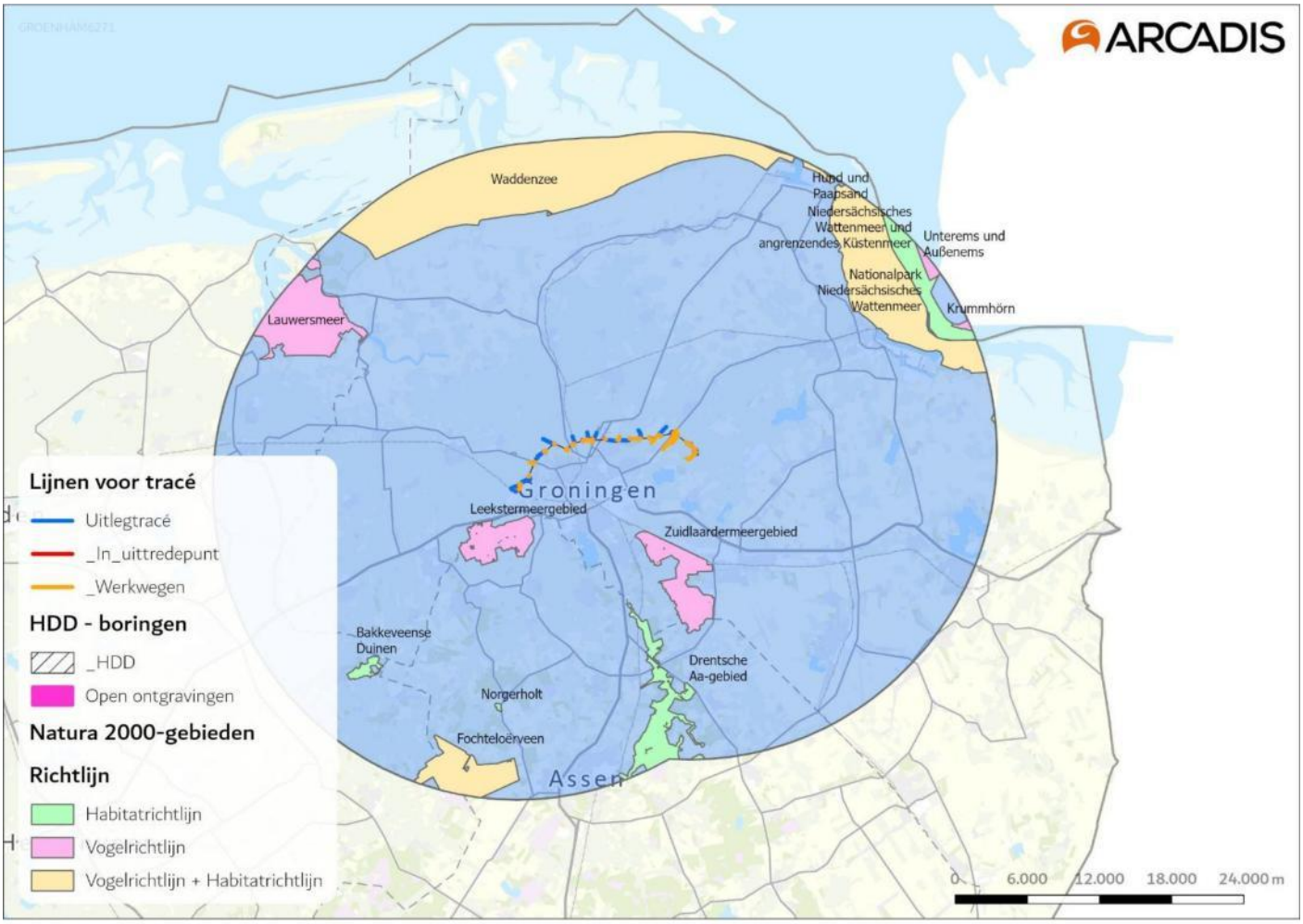

Figuur 11. Locatie van de Natura 2000-gebieden ten opzichte van het plangebied.

[1] In AERIUS Calculator wordt de stikstofdepositie tot 25 km berekend.

Tabel 1. Afstand plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden, beschermingsregime en stikstofgevoeligheid.

Natura 2000-gebieden	Afstand t.o.v. projectgebied (km)	Beschermingsregime	Stikstofgevoeligheid
Leekstermeergebied	1,8	Vogelrichtlijn	Nee
Zuidlaardermeergebied	7	Vogelrichtlijn	Nee
Drentsche Aa-gebied	13	Habitatrichtlijn	Ja
Bakkeveense Duinen	17	Habitatrichtlijn	Ja
Norgerholt	17	Habitatrichtlijn	Ja
Lauwersmeer	18	Vogelrichtlijn	Nee
Hund und Paapsand	20	Vogelrichtlijn + Habitatrichtlijn	Ja
Fochteloërveen	21	Vogelrichtlijn + Habitatrichtlijn	Ja
Waddenzee	22	Vogelrichtlijn + Habitatrichtlijn	Ja
Unterems und AuBenems	23	Habitatrichtlijn	Ja
Nationalpark Niedersächsisches Wattenmeer	24	Habitatrichtlijn	Ja
Niedersächsisches Wattenmeer und angrenzendes Küstenmeer	24	Vogelrichtlijn	Nee

3.1.3 Effecten

Het plangebied ligt niet in of nabij een Natura 2000-gebied waardoor geen sprake is van aantasting, verdroging, vernatting of verstoring. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is het Leekstermeergebied op circa 1,8 km afstand. Gezien deze afstand zijn andere effecten dan stikstofdepositie, zoals effecten door geluidverstoring of verdroging op voorhand met zekerheid uit te sluiten. Stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen is niet op voorhand uit te sluiten. Dat geldt voor het Natura 2000-gebied Drentsche Aa-gebied en andere Natura 2000-gebieden binnen een afstand van 25 km[2], namelijk de Bakkeveense Duinen, Norgerholt, Fochteloërveen, Waddenzee en een aantal Duitse Natura 2000-gebieden. Tijdens de aanlegfase is niet uitgesloten dat enige vorm van emissie optreedt van stikstofoxiden, wat kan leiden tot een tijdelijke toename van stikstofdepositie in de genoemde Natura 2000-gebieden. Hierdoor kan sprake zijn van negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelstelling van de Natura 2000-gebieden.

3.1.4 Deelconclusie gebiedsbescherming

Het plangebied ligt niet in N2000-gebieden waardoor directe effecten als verstoring, verdroging en aantasting uitgesloten zijn. Indirecte effecten als gevolg van (mogelijke) stikstofdepositie zijn niet uitgesloten op stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden. Het is nodig om een AERIUS-berekening te laten uitvoeren om te achterhalen of er mogelijk stikstofdepositie optreedt op Natura 2000-gebieden.

[2] In AERIEUS Calculator, waarmee de stikstofdepositie van een project wordt berekend, is de maximale rekenafstand 25km vanaf de bron.

3.2 Natuurnetwerk Nederland

3.2.1 Methode

Onder de Omgevingswet valt de bescherming van NNN-gebieden. Het wettelijk kader is opgenomen in Bijlage B.

Op basis van de ligging van het plangebied ten opzichte van het NNN en daarnaast de aard van de ingreep, is door bureaustudie bepaald of mogelijk sprake is van significant negatieve effecten als gevolg van het voornemen.

3.2.2 Ligging

Het plangebied loopt door een gedeelte van het NNN heen ten noorden van Groningen (Figuur 12, Figuur 13).

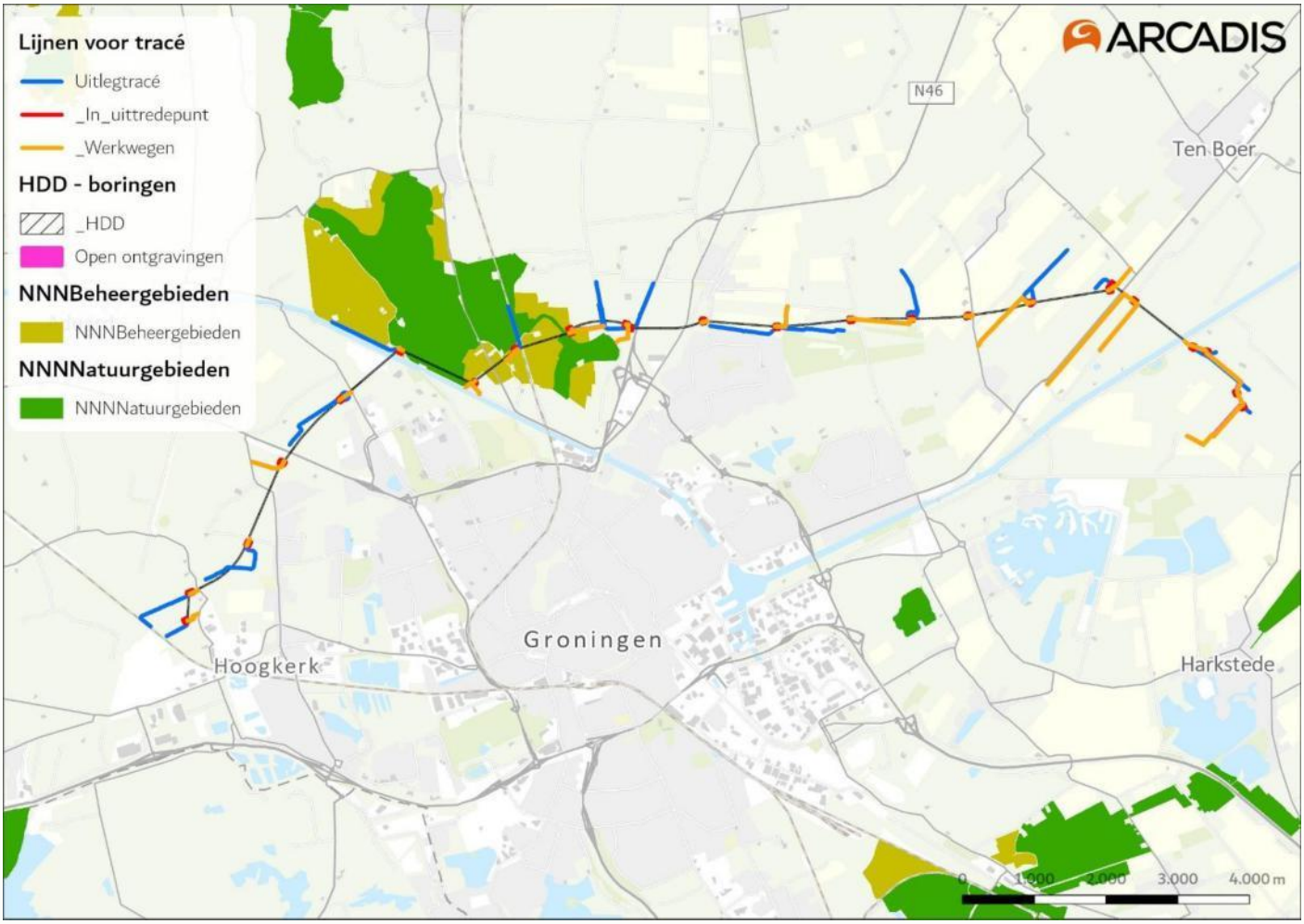

Figuur 12. Ligging van het NNN ten opzichte van het plangebied.

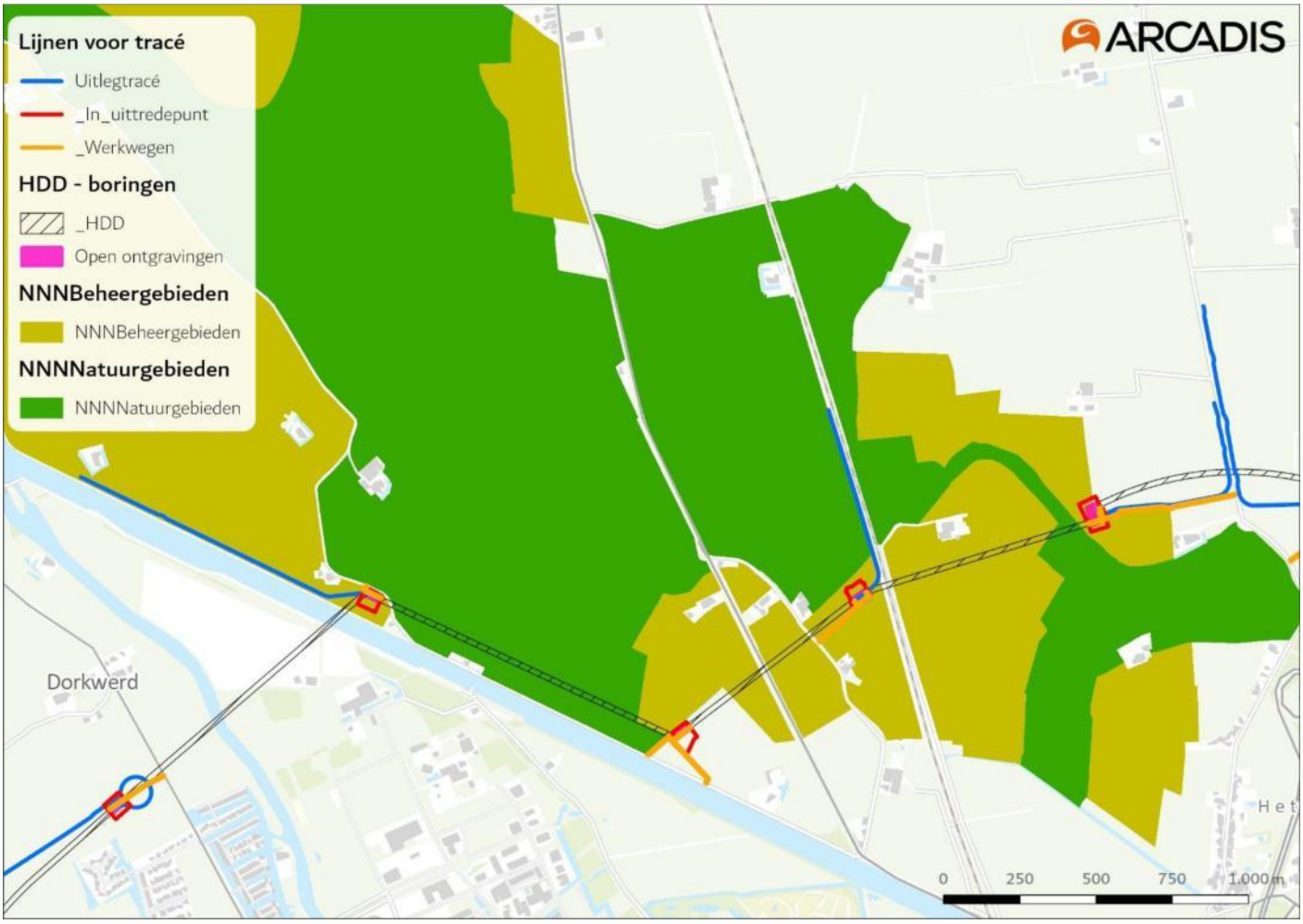

Figuur 13. NNN-gebied ten opzichte van het plangebied ingezoomd.

3.2.3 Aanwezigheid van wezenlijke waarden en kenmerken

Een gedeelte van het NNN-gebied waar het plangebied doorheen gaat is het Reitdiepgebied. Dit gebied bevat wezenlijke waarden en kenmerken. Het gaat om vochtige kleigraslanden met de volgende kenmerken en waarden:

Abiotische kenmerken
- Openheid
- Rust
- Hoge oppervlaktewater- en grondwaterstanden
- Slootdichtheid
- Natuurlijk peilbeheer
- Reliëf
- Laaggelegen beddingen van voormalige meanders
- Natuurlijke waterlopen
- Kwaliteit water, bodem en lucht

Waarden
- Weidevogels
- Bloemrijke graslanden
- Vochtige en natte graslanden
- Riet en ruigtebegroeiingen langs natuurlijke waterlopen
- Overwinterende ganzen/eenden en steltlopers

Daarnaast loopt het plangebied door belangrijke weidevogelgebieden genaamd Paddepoel en Koningslaagte.

3.2.4 Effecten

Het plangebied loopt door een gedeelte van het NNN-gebied Reitdiepgebied en de vogelweidegebieden Paddepoel en Koningslaagte. Tijdens het veldbezoek zijn hier verscheidene typen graslanden waargenomen in een open omgeving en meerdere (agrarische) sloten. Ook zijn tijdens het veldbezoek weidevogels (kievit), meerkoeten en ganzen (grauwe gans, Canadese gans) waargenomen. In het plangebied zijn binnen het NNN-gebied boorpunten voor gestuurde boring gepland. De boring en werkzaamheden die hierbij horen, zoals het creëren van een werkterrein, bemaling, tijdelijk dempen van sloten en aanleggen van mof- en/of aardputten, kunnen leiden tot (tijdelijke) aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van NNN-gebied Reitdiepgebied en de vogelweidegebieden Paddepoel en Koningslaagte.

Dit gaat bijvoorbeeld om verstoring tijdens de uitvoering van de kenmerken rust en openheid en aanwezige weidevogels, steltlopers en overwinteren ganzen en eenden. Dit zijn voornamelijk tijdelijke effecten, omdat het gebied na de boring kan herstellen. Als er echter een mofput wordt gerealiseerd in het gebied kan dit wel een permanente aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied betekenen. Ook bemaling kan zorgen voor tijdelijke, of zelfs permanente, effecten op de waterstand in het gebied. Hierdoor kan er ook aantasting optreden van andere kenmerken en waarden, zoals hoge oppervlaktewater- en grondwaterstanden en vochtige en natte graslanden.

3.2.5 Deelconclusie

Door de ingrepen is kans op tijdelijke en permanente aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het Reitdiepgebied en de wiedevogelgebieden Paddepoel en Koningslaagte. Om de effecten inzichtelijk te krijgen is het benodigd om een NNN-toetsing uit te voeren. Daarnaast stelt het omgevingsplan buitengebied van de gemeente Groningen en Ten Boer dat het niet toegestaan is om kabels en leidingen aan te leggen in gebied dat bestemd is voor natuur of agrarisch gebruik[3]. Als gevolg van de voorgenomen ingreep is daardoor een omgevingsvergunning noodzakelijk.

3.3 Leef- en foerageergebieden

3.3.1 Methode

Onder de Omgevingswet valt de bescherming van leefgebieden van akker- en weidevogels en foerageergebieden van ganzen. Het wettelijk kader is opgenomen in Bijlage B.

Op basis van de ligging van het plangebied ten opzichte van de foerageer- en leefgebieden en daarnaast de aard van de ingreep, is door bureaustudie bepaald of mogelijk sprake is van significant negatieve effecten als gevolg van het voornemen.

3.3.2 Ligging

Het plangebied loopt door leefgebieden van akker- en weidevogels heen (Figuur 14). Het plangebied raakt geen foerageergebieden van ganzen.

[3] Regels op de kaart - Omgevingswet - Regels op de kaart - Omgevingsloket

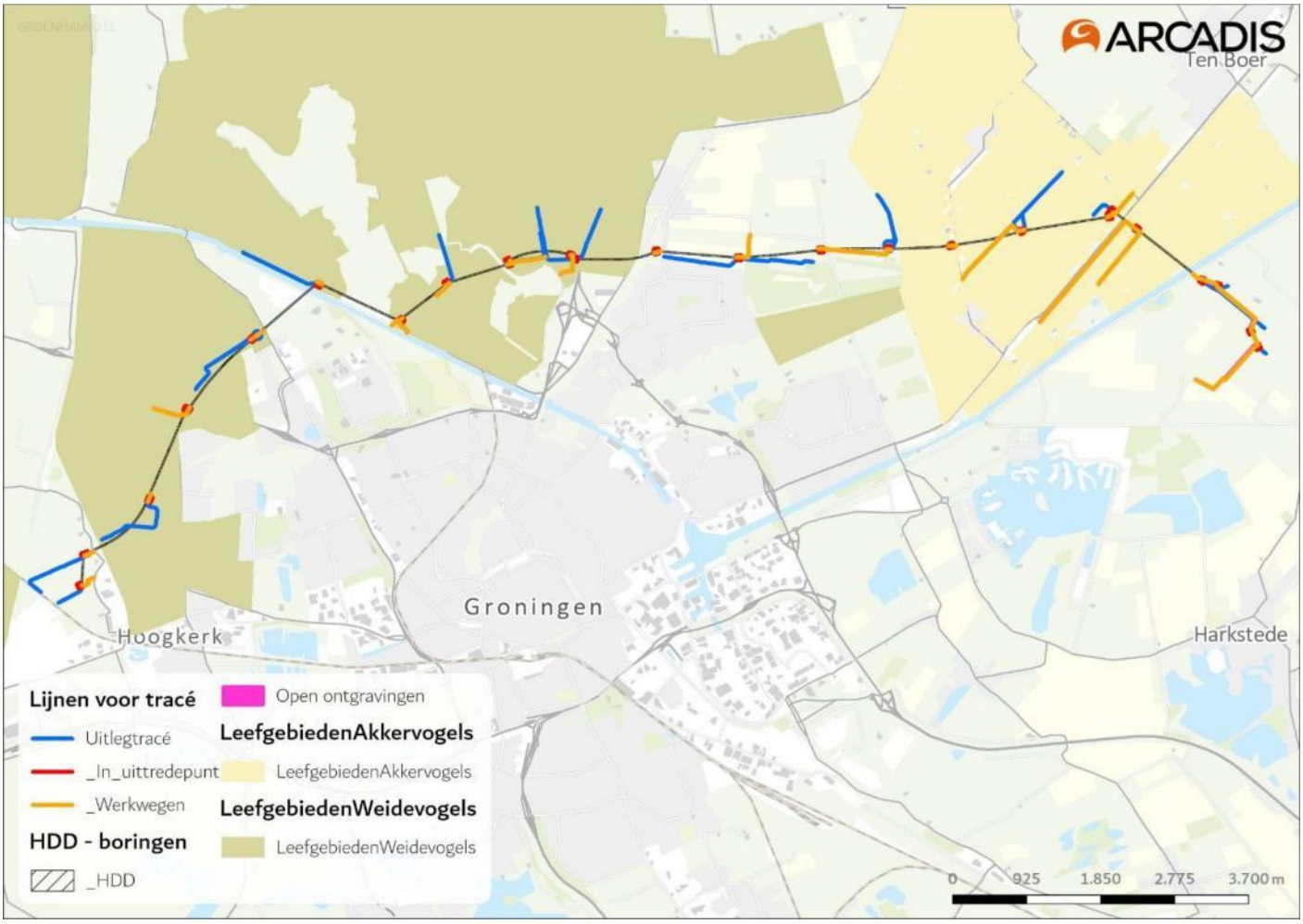

Figuur 14. Foerageergebieden van ganzen en leefgebieden van akker- en weidevogels ten opzichte van het plangebied.

3.3.3 Effecten

Tijdens het veldbezoek waren enkele weidevogelgebieden reeds gemaaid, en bestonden andere delen nog uit ruig, bloemrijk grasland. Tijdens het veldbezoek zijn soorten als scholekster, kievit, grauwe gans, Canadese gans waargenomen bij de boorpunten binnen leefgebieden van akker- en weidevogels en foerageergebieden van ganzen. Door de voorgenomen ingreep kunnen akker- en weidevogels verstoord worden en wordt leefgebied (tijdelijk) ongeschikt. Door graafwerkzaamheden, het aanleggen van een werkterrein en menselijke activiteit zal het plangebied namelijk tijdens de werkzaamheden niet geschikt zijn voor akker- en weidevogels om te verblijven, door directe aantasting van het plangebied en de relatief hoge mate van verstoring die reikt tot buiten het plangebied Zodra de werkzaamheden zijn afgerond, is er echter kans voor het gebied om te herstellen en zal het gebied weer geschikt kunnen worden voor akker- en weidevogels. Mogelijk is er wel nog af en toe sprake van verstoring door onderhoudswerkzaamheden na de ingreep.

Indien er bemaling plaatsvindt en/of mofputten met betonplaat aangelegd worden in het leefgebied van akker- en weidevogels kan (een deel van) het gebied permanent ongeschikt worden voor deze soortgroepen (verlies leefgebied). Door bemaling kan er verdroging plaatsvinden in het gebied, waarna dit gebied minder of zelfs niet meer geschikt is voor akker- en weidevogels. Bij de aanleg van mofputten met een betonplaat is er sprake van permanente aantasting van het landschap. Weidevogels kunnen het gedeelte van het gebied met de betonplaat niet gebruiken als leefgebied. Gezien de grootte van de betonplaat (100x110 cm) zal dit niet leiden tot versnippering.

3.3.4 Deelconclusie

Door de ingrepen is kans op tijdelijke en permanente aantasting van de weide- en akkervogelgebieden. Om de effecten van deze werkzaamheden inzichtelijk te maken is het van belang om een NNN-toetsing uit te voeren. Daarnaast stelt het omgevingsplan buitengebied van de gemeente Groningen en Ten Boer dat het niet toegestaan is

om kabels en leidingen aan te leggen in gebied dat bestemd is voor natuur of agrarisch gebruik met waarden[4]. Als gevolg van de voorgenomen ingreep is daardoor een omgevingsvergunning noodzakelijk.

3.4 Bos- en natuurgebieden buiten het Natuurnetwerk Nederland

3.4.1 Methode

Onder de Omgevingswet valt de bescherming van bos- en natuurgebieden buiten het NNN. Het wettelijk kader is opgenomen in Bijlage B.

Op basis van de ligging van het plangebied ten opzichte van de bos- en natuurgebieden buiten het NNN en daarnaast de aard van de ingreep, is door bureaustudie bepaald of mogelijk sprake is van significant negatieve effecten als gevolg van het voornemen.

3.4.2 Ligging

Het plangebied loopt niet door bos- en natuurgebieden buiten het NNN heen (Figuur 15).

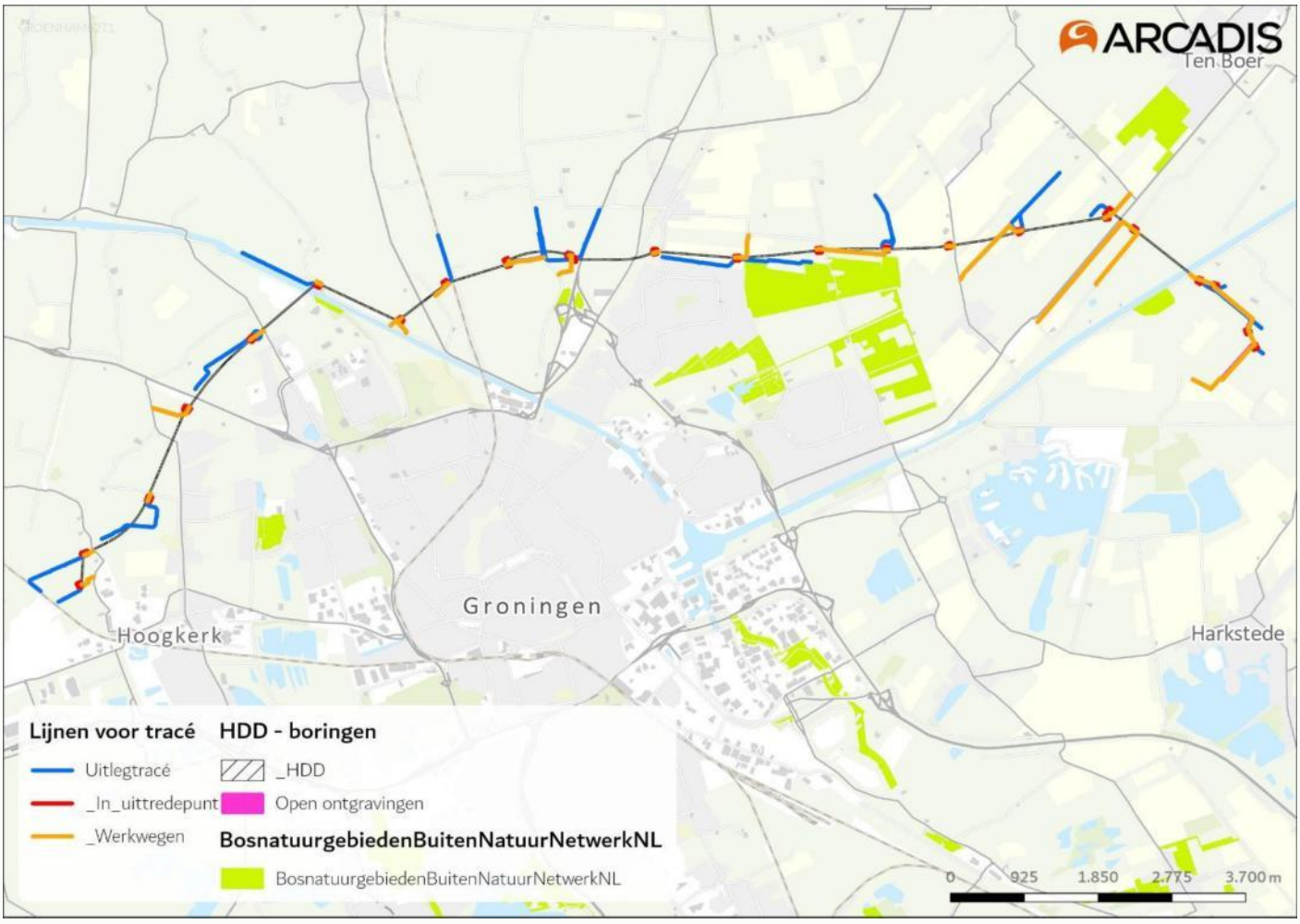

Figuur 15. Het plangebied ten opzichte van de beschermde bos- en natuurgebieden buiten het NNN.

[4] Regels op de kaart - Omgevingswet - Regels op de kaart - Omgevingsloket

3.4.3 Effecten

Er is geen sprake van negatieve effecten doordat de bos- en natuurgebieden buiten het NNN niet geraakt worden door de werkzaamheden.

3.4.4 Deelconclusie

Er zijn geen vervolgstappen nodig gezien de werkzaamheden de bos- en natuurgebieden buiten het NNN niet raken.

4 Soortbescherming

4.1.1 Aanwezigheid beschermde soorten

4.1.2 Methode

Voor deze quickscan is een bureauonderzoek en een veldbezoek uitgevoerd. Voor het bureauonderzoek is gebruik gemaakt van vrij beschikbare informatie, zoals verspreidingsgegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) van de periode 01/01/2015 t/m 31/12/2025. Daarnaast is gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

- www.verspreidingsatlas.nl
- www.zoogdiervereniging.nl
- www.ravon.nl
- www.vlinderstichting.nl
- www.sovon.nl
- www.telmee.nl

Het veldbezoek is uitgevoerd op 16 mei 2025, 9:30 t/m 16:00 uur door een ecoloog van Arcadis. De omstandigheden tijdens het veldbezoek waren 13ºC, bewolkt, Bft 3. Het plangebied is na dit veldbezoek gewijzigd. Bij deze wijzigingen zijn nieuwe boorlocaties aangewezen en zijn de uitlegtracés en werkwegen toegevoegd. Voor deze nieuwe wijzigingen is nog geen nieuw veldbezoek uitgevoerd. In dit stadium van het project is daarvoor ook nog geen betredingstoestemming voor. Voor de wijzigingen is de quickscan worstcase ingestoken. Doordat eerder wel een veldbezoek heeft plaatsgevonden is een goede indruk van het gebied in zijn algemeen. In bijlage D staan de oude boorlocaties en de foto's die daarbij horen van het veldbezoek. Tijdens het veldbezoek kon overigens ook een deel van het plangebied niet volledig overzien worden vanwege het ontbreken van betredingstoestemming tot de percelen. Het plangebied is daarom bekeken vanaf de openbare wegen. Daarnaast zijn alleen de boorlocaties en open ontgravingen geschouwd en niet het hele kabeltracé, de uitlegtracés en werkwegen. Alle locaties die niet geïnspecteerd konden worden zijn worstcase ingestoken in de soortentabel van paragraaf 4.1.3

Het onderzoek bestond uit het uitvoeren van een habitatgeschiktheidsbeoordeling. Dit is een veldonderzoek waarbij op basis van de uitkomsten van het bureauonderzoek en de fysieke kenmerken van het plangebied een indicatie wordt gegeven van het mogelijk voorkomen van beschermde plant- en diersoorten. Tijdens het veldbezoek is globaal geïnventariseerd of en welke soorten (mogelijk) in en om het gebied aanwezig zijn. Hierbij is aandacht besteed aan alle relevante soortgroepen en beoordeeld of mogelijke standplaatsen, verblijfplaatsen, voortplantingsplaatsen of leefgebieden binnen of in de directe omgeving van het ingreepgebied (kunnen) worden aangetast bij ontwikkelingen.

4.1.3 Aanwezigheid beschermde soorten

Het plangebied is opgedeeld in verschillende boorlocaties, zie Figuur 2. Hierbij wordt ook de open ontgraving tussen boorlocatie 18 t/m 21 meegenomen. In Tabel 2 is per soortgroep weergegeven of en zo ja, welke beschermde soorten mogelijk voorkomen binnen het plangebied, op basis van zowel het bureauonderzoek als veldbezoek. In de tabel wordt gerefereerd naar de verschillende boorlocaties en bijbehorende uitlegtracés en werkwegen.

Tabel 2.Voorkomen en functie leefgebied van beschermde soorten binnen het plangebied per relevante soortgroep.

Aanwezigheid beschermde soorten/geschiktheid habitat	Conclusie
Flora	
Bureauonderzoek In het plangebied zijn geen waarnemingen van beschermde plantensoorten bekend. In de directe omgeving (3km) zijn waarnemingen bekend van dreps, groot spiegelklokje, kartuizer anjer, kleine vlotvaren, kluwenklokje, knollathyrus, knolspirea, muurbloem, smalle raai, stijve wolfsmelk, wilde ridderspoor en wolfskers (NDFF, 2025). Dreps Dreps is een zeer zeldzame soort die voorkomt op zonnige, open plaatsen op matig droge, vrij kalkarme, matig voedselrijke, lichte grond (löss, leem en zavel). Hier komt de soort voor op wintergraanakkers, speltakkers, spoorwegterreinen, braakliggende grond, open plekken in bermen	In het plangebied kunnen beschermde plantensoorten uitgesloten worden.

van grote verkeerswegen, ruigten, ruderale plaatsen en stortterreinen (Verspreidingsatlas, 2025). Dreps is waargenomen op een ruderale begraafplaats in Aduard (NDFF, 2025).

Groot spiegelklokje
Groot spiegelklokje staat op open, zonnige, vochtige, stikstofarme, matig voedselrijke bodems (zowel op zand, zavel, leem, lichte klei als löss en mergel). Ze groeit op zandige stroomruggen in rivierdalen, op open plekken van dijken en bermen, in graanakkers, op stoppelvelden en braakliggende terreinen. Ook wordt ze ingeplant en wordt de soort gebruikt als tuinplant (Verspreidingsatlas, 2025). De waarnemingen betreffen niet-wilde exemplaren op een braakliggend terrein in de Zeeheldenbuurt in de stad Groningen (dat inmiddels volgebouwd is) en in een bloemrijke berm aan de Evert Harm Woltersweg op circa 1,5 km afstand (NDFF, 2025; Verspreidingsatlas, 2025).

Kartuizer anjer
Kartuizer anjer staat op zonnige, warme en droge, matig voedselarme en uitgesproken stikstofarme, basenrijke en vaak kalkhoudende grond (zand, mergel, stenige plaatsen). De soort groeit in schrale-en kalkgraslanden, in bosschages langs bermen en dijken en op leisteenhellingen en zandsteenrotsen (Verspreidingsatlas, 2025). Het gaat om twee niet-wilde exemplaren zijn gedaan in bermen in de stad Groningen, een slootoever, een aangelegde tuin en ruigte en braakliggend terrein net buiten de stad (NDFF, 2025; Verspreidingsatlas, 2025).

Kleine vlotvaren
De kleine vlotvaren is verdwenen uit Nederland (Verspreidingsatlas, 2025). Er zijn enkel nog niet-wilde exemplaren in een kanaal in de stad Groningen waargenomen in de wijk De Held (NDFF, 2025; Verspreidingsatlas, 2025). Groeiplaatsen van kleine vlotvaren zijn uitgesloten in het plangebied op basis van verspreidingsgebied.

Kluwenklokje
Kluwenklokje komt voor in bermen, grasland (kalkgrasland), iets ruderale plaatsen, rivierdijken, zandige ruggen in uiterwaarden, bosranden, struwelen en soms in lichte bossen. Hier staat de soort op zonnige, soms lichtbeschaduwde plaatsen op matig droge tot vaak vochtige, matig voedselrijke, kalkhoudende en humushoudende grond (Verspreidingsatlas, 2025). De waarneming betreft een niet-wild exemplaar in een berm aan de Friesestraatweg in de stad Groningen (NDFF, 2025; Verspreidingsatlas, 2025).

Knollathyrus
Knollathyrus staat op matig vochtige, basenarme, matig voedselarme en vaak zwak zure, kalkvrije tot kalkhoudende, stikstofarme, meestal lemige en vaak kiezelrijke grond. Ze verdraagt geen bemesting en matige beschaduwing. De plant groeit in lichte loofbossen, in struwelen, hakhoutbossen en op kapvlakten. Ook in vochtige graslanden, in lemige bermen, landweggetjes en in leemgroeven. Het is een indicator voor leem in zandstreken (Verspreidingsatlas, 2025). De waarneming betreft een niet-wild exemplaar in de heemtuin van het stadspark in de stad Groningen (NDFF, 2025; Verspreidingsatlas, 2025).

Knolspirea
Knolspirea komt voor op kalkgrasland, in bermen en in bosranden. Hier staat de soort op zonnige plaatsen op vrij droge, matig voedselarme tot matig voedselrijke, niet bemeste, neutrale, vaak kalkhoudende grond (Verspreidingsatlas, 2025). De waarneming betreft een niet-wild exemplaar in een woonwijk in Ten Boer (NDFF, 2025; Verspreidingsatlas, 2025).

Muurbloem
Muurbloem groeit op oude, verweerde muren van kerken, ruïnes, stadsmuren en forten die met zachte kalkspecie zijn gevoegd (Verspreidingsatlas, 2025). De waarneming betreft een niet-wild exemplaar groeiende op een kade van de stad Groningen (NDFF, 2025; Verspreidingsatlas, 2025).

Smalle raai

Smalle raai is een zeldzame soort die vroeger voorkwam in kalkrijke graanakkers. Tegenwoordig komt de soort voor langs spoorwegen en op andere snel opwarmende, ruderale plaatsen (Verspreidingsatlas, 2025). De waarnemingen zijn niet-wilde exemplaren in het Hoendiep op ruigte en braakliggend terrein (NDFF, 2025; Verspreidingsatlas, 2025).

Stijve wolfsmelk
Stijve wolfsmelk staat op open, zonnige tot licht beschaduwde, vochtige, stikstofrijke, matig voedselrijke, weinig of niet bemeste klei- en mergelbodems, vaak op stenige plaatsen. Ze groeit in akkers, langs boszomen, op kapvlakten, op slootkanten en dijken, bij heggen en in bermen (Verspreidingsatlas, 2025). De waarnemingen zijn gedaan in de Oost-Indische buurt van de stad Groningen op stenige plaatsen (NDFF, 2025).

Wilde ridderspoor
Wilde ridderspoor groeit op zonnige plaatsen op vochtige, matig voedselrijke, matig bemeste, kalkrijke, omgewerkte zandige klei (zavel en lichte klei). De soort komt voor op wintergraanakkers en op ruderale omgewerkte terreinen op kalkgrond (Verspreidingsatlas, 2025). De waarnemingen zijn gedaan langs het Reitdiep op een bloemrijk grasland (NDFF, 2025).

Wolfskers
Wolfskers is een soort van half beschaduwde, warme, droge tot vochtige, voedsel- en stikstofrijke, zwak basische tot kalkrijke bodems en op stenige plaatsen, met een humeuze bovenlaag. De plant groeit op kap- en brandvlakten, op open plekken in bossen en langs bosranden, op ruderale plaatsen en braakliggende grond, op beschaduwde plekken en in de bebouwde kom (Verspreidingsatlas, 2025). De waarnemingen zijn gedaan in de wijk Beijum van de stad Groningen in tuinen (NDFF, 2025).

Veldbezoek
Voor alle boorlocaties geldt dat het agrarisch gebied betreft met intensievere stukken (weilanden met Engels raaigras en akkers) en extensievere gedeeltes (ruigere weides met kruidenrijke vegetaties). In het plangebied zijn ook sloten die over het algemeen ruige oeverbegroeiing bevatten en waterhoudend waren. Voorbeelden van planten die waargenomen zijn: riet, lisdodde, boterbloem, pitrus, brandnetel en veldzuring. Boorlocaties 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, en 9 bevatten weidevogelgebieden met hoger gras en kruidenplanten als paarse morgenster, bermooievaarsbek en kleine ratelaar. Er zijn geen bomen waargenomen in het plangebied behalve bij boorlocatie 6, namelijk een es. In de directe omgeving van enkele boorlocaties zijn bosschages of een solitaire boom, zoals wilg, waargenomen (boorlocatie 10, 12, 13, 15, 16, locaties vanaf boorlocatie 18).

Dreps
De boorlocaties bevatten geen ruderale plaatsen of pionierslocaties die als groeiplaats voor dreps kunnen dienen,. Ook zijn er geen wintergraan- of speltakkers waargenomen. Het plangebied bevat voedselrijke weilanden en extensievere weides. Deze gebieden zijn geen geschikte groeiplaatsen voor dreps. Groeiplaatsen van dreps zijn uitgesloten in het plangebied.

Groot spiegelklokje
Het plangebied bestaat uit intensief agrarisch gebied en een vogelweidegebied met meer kruiden. Dit zijn niet de natuurlijke groeiplaatsen van groot spiegelklokje. De waarnemingen uit de NDFF waren van niet-wilde exemplaren op een braakliggend terrein en een bloemrijke berm. Ook deze biotopen komen niet voor in het plangebied. Groeiplaatsen van groot spiegelklokje zijn uitgesloten in het plangebied.

Kartuizer anjer
Het plangebied bestaat uit intensief agrarisch gebied en een vogelweidegebied met meer kruiden. Het plangebied bestaat niet uit schrale of kalkrijke omstandigheden in de vorm van zand, mergel, stenige plaatsen of kalkgraslanden. De waarnemingen komen uit de stad Groningen (kalkrijk) en op

een braakliggend terrein net buiten de stad. Het plangebied ligt in het buitengebied en bevat kalkarme grond[5]. Groeiplaatsen van kartuizer anjer zijn uitgesloten in het plangebied.

Kluwenklokje
Geschikte groeiplaatsen van kluwenklokje ontbreken in het plangebied vanwege het agrarische karakter en het ontbreken van kalkrijke/ruderale plaatsen. Daarnaast betreft de waarneming een niet-wild exemplaar. Groeiplaatsen van kluwenklokje zijn uitgesloten in het plangebied.

Knollathyrus
Groeiplaatsen van knollathyrus ontbreken in het plangebied door het ontbreken van leem- en kiezelrijke grond. Ook bevatten delen van het plangebied een intensief karakter van de landbouwgebieden en een aantal extensiever stukken. Tevens betreft de waarneming van de NDFF een niet-wild exemplaar. Groeiplaatsen van knollathyrus zijn uitgesloten in het plangebied.

Smalle raai
Groeiplaatsen ontbreken in het plangebied voor smalle raai door het ontbreken van ruderale plaatsen. Groeiplaatsen van de soort kunnen worden uitgesloten in het plangebied.

Stijve wolfsmelk
Groeiplaatsen van stijve wolfsmelk ontbreken in het plangebied vanwege het voedselrijke karakter van het plangebied en de afwezigheid van stenige plaatsen. In het plangebied zijn groeiplaatsen uitgesloten.

Wilde ridderspoor
Het plangebied ontbreekt aan ruderale omgewerkte terreinen en wintergraanakkers. In het plangebied zijn groeiplaatsen uitgesloten.

Wolfskers
Het plangebied ontbreekt aan bossen of bosranden, kap- en brandvlakten, ruderale plaatsen en braakliggende grond. Het plangebied bevat agrarisch gebied met een open karakter. Groeiplaatsen van wolfskers zijn uitgesloten in het plangebied.

Broedvogels zonder jaarrond beschermd nest

Bureauonderzoek In het plangebied en de directe omgeving zijn diverse waarnemingen gedaan van vogels, namelijk bergeend, grutto, veldleeuwerik, tureluur, krakeend, kleine karekiet en brandgans (NDFF, 2025).	Algemene broedvogels kunnen tot broeden komen in het plangebied.
Veldbezoek Tijdens het veldbezoek zijn verschillende vogelsoorten waargenomen, zoals bruine kiekendief, wilde zwaan, kievit, boerenzwaluw, spreeuw, wilde eend en meerkoet. In het gehele plangebied komen weilanden, akkers, sloten, een enkele akker- en weidevogelgebieden voor, waar vogels tot broeden kunnen komen.	

Broedvogels met jaarrond beschermd nest

Bureauonderzoek In het plangebied is een waarneming bekend van een baltsende ooievaar. In het plangebied zijn geen nestlocaties bekend van roofvogels, uilen en andere soorten als huismus, gierzwaluw en grote gele kwikstaart. In de directe omgeving van Hoogkerk is een vastgesteld territorium van roeken bekend bij Vierverlaten en zijn nestlocaties van buizerd in het agrarisch gebied, in Selwerd en het Beijumerbos (NDFF, 2025).	Nesten van broedvogels met jaarrond beschermde nesten zijn niet uitgesloten in het plangebied vanwege akker- en weidevogels. In nabijgelegen bosschages

[5] Wageningen Environmental Research (2024-01). Bodemkaart van Nederland. www.bodemdata.nl; geraadpleegd op 03-07-2025.

Veldbezoek
Tijdens het veldbezoek zijn een foeragerende roek, buizerd en huismus waargenomen. In het plangebied zijn geen nesten van jaarrond beschermde vogels waargenomen. Ook staan er geen gebouwen voor gebouwbewonende soorten in het plangebied. Wel zijn er bosschages in de nabijheid van de boorlocaties 0, 1 (werkweg), 3 (werkweg), 5, 6 (werkweg), 8 (werkweg), 9 (werkweg), 10 t/m 21 waargenomen die mogelijk een jaarrond nest zouden kunnen bevatten van roofvogels of uilen. De quickscan vond plaats toen de bladeren aan de bomen zaten waardoor er geen uitsluitsel over de aan- of afwezigheid van nesten kan worden gemaakt op deze locaties. Daarnaast zijn leefgebieden van akkervogels en weidevogelgraslanden aanwezig in het plangebied (zie voor locaties paragraaf 3.2 en 3.3). Deze leefgebieden zijn speciaal ingericht op deze vogels en deze vogels hebben in de omgeving weinig alternatieve geschikte percelen. Nestplekken van akker- en weidevogels zijn daarom jaarrond beschermd.

In het plangebied kunnen vogels met jaarrond beschermde nesten foerageren. Het plangebied betreft essentieel foerageergebied in de leefgebieden van akker- en weidevogels vanwege onvoldoende alternatieven in de omgeving. Overige vogels zoals roofvogels en uilen hebben geen essentieel foerageergebied in het plangebied vanwege geschikte alternatieven in de omgeving zoals de vele weilanden.

zijn nesten niet uitgesloten van roofvogels en uilen.

Essentieel foerageergebied voor akker- en weidevogels is in het plangebied aanwezig. Overig foerageergebied voor roofvogels en uilen is niet essentieel vanwege alternatieven in de omgeving.

Grondgebonden zoogdieren

Bureauonderzoek
In het plangebied zijn waarnemingen bekend van bunzing, eekhoorn, haas, hermelijn, steenmarter en algemene (vrijgestelde soorten) zoals woelrat, ree, egel en diverse muissoorten. In de directe omgeving zijn waarnemingen bekend van otter, bever, das, boommarter en waterspitsmuis (NDFF, 2025). Op basis van het verspreidingsgebied zou wolf voor kunnen komen in het plangebied (Verspreidingsatlas, 2025).

Verblijfplaatsen van haas, otter, bunzing, hermelijn en waterspitsmuis zijn niet uitgesloten in het plangebied.

Bever
Bevers komen voor in het overgangsgebied tussen land en water, zoals moerassen, beken, rivieren en meren. De bever heeft een voorkeur voor rivieren en meren omzoomd door (broek)bossen met bomen als wilg en populier (Zoogdiervereniging, 2025). De bever is waargenomen aan de zuidzijde van de stad Groningen en bij de Hunzehaven (NDFF, 2025).

Boommarter
De boommarter komt voornamelijk voor in bosgebieden en heeft verblijfplaatsen in holen, oude dassenburchten en boomholtes (Zoogdiervereniging, 2025). De boommarters zijn waargenomen in een park in de wijk Helpman (NDFF, 2025).

Das
De das heeft een voorkeur voor kleinschalig akker- en weidelandschap met verspreide bosjes, heggen en houtwallen. Ook open terreinen zijn geschikte leefgebieden. Het leefgebied van de das moet voldoen aan voldoende dekking, weinig verstoring, een groot voedselaanbod en een bodem waarin ze goed een burcht kunnen graven met een grondwaterstand van tenminste 1,5 meter onder het maaiveld (Zoogdiervereniging, 2025). De waarneming van de das is gedaan in het Selwerderhof (NDFF, 2025).

Eekhoorn
Eekhoorns komen voor in bossen en bij voorkeur ouder bos. Ze bouwen nesten in bomen of gebruiken oude boomholten, oude kraaien- of eksternesten of grote nestkasten als verblijfplaats (Zoogdiervereniging, 2025). Eekhoorns zijn waargenomen in het Selwerderhof, in bossen ten noorden van Zernike en bossen in het stadspark en in de wijk Helpman (NDFF, 2025).

Haas
Haas heeft een voorkeur voor kleinschalig gras- en bouwland, open veld als akkers en weilanden, maar komt ook voor in open bos, heide en kwelders. Hazen maken legers (ondiepe uithollingen) in

bosranden, windkeringen, ruigtezomen en onder heggen. Ook in hoog gras of tussen de kluiten van een geploegde akker komen hazenlegers voor (Zoogdiervereniging, 2025). Haas is waargenomen verspreid over het agrarische landschap van de provincie Groningen binnen het plangebied (NDFF, 2025).

Bunzing en hermelijn
Bunzing en hermelijn komen voor in allerlei soorten leefgebieden als er maar voldoende dekking aanwezig is bijvoorbeeld in de vorm van houtwallen, takkenrillen, takkenhopen, greppels en sloten (Zoogdiervereniging, 2025). Bunzing en hermelijn zijn verspreid waargenomen in het agrarische gebied nabij water en in de stad (NDFF, 2025).

Otter
De otter komt voor in oeverzones met voldoende dekking en rust in gebieden met stromende wateren. Otters verblijven in holtes in de grond of onder boomstronken en wortelstelsels (Zoogdiervereniging, 2025). De otter is waargenomen in het Reitdiep, het Aduarderdiep en de watergang Zuidwending (NDFF, 2025).

Steenmarter
De steenmarter gebruikt oude dassen- en vossenholen, schuren, daken en spouwmuren van gebouwen als verblijfplaats (Zoogdiervereniging, 2025). De steenmarter is verspreid waargenomen in de stad en in het agrarische gebied in het plangebied en omgeving (NDFF, 2025).

Waterspitsmuis
De waterspitsmuis komt voor in en langs schoon, niet te voedselrijk, vrij snelstromend tot stilstaand water met een behoorlijk ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oevers. De soort komt voor in beken, rivieren, sloten, plassen en daar waar grondwater opwelt. De waterspitsmuis komt alleen daar voor waar bodembedekkende vegetatie aanwezig is en waar binnen een straal van 500 meter water te vinden is. De waterspitsmuis maakt holtes in beschutte plekjes of in holen in oevers. De holen en gangen in oevers bevinden zich tot dichtbij of tot aan het water, met soms een ingang onder water (Zoogdiervereniging, 2025). De waterspitsmuis is waargenomen bij een bosgebied nabij het Aduarderdiep en met braakbalonderzoek bij verschillende boerderijen (NDFF, 2025).

Wolf
De wolf leeft in allerlei verschillende leefgebieden, bij voorkeur in uitgestrekte open bossen en afgelegen moerasgebieden. Hier maakt de wolf een nest onder boomwortels of graaft een hol in de grond of vergroot bestaande holen van bijvoorbeeld vos en das. Het territorium van een wolf is heel groot en ligt ergens tussen de 5.000 en 100.000 hectare (Zoogdiervereniging, 2025).

Veldbezoek
In het plangebied en de directe omgeving kunnen algemene (vrijgestelde) grondgebonden zoogdieren voorkomen om te foerageren, zoals diverse muissoorten, konijn, vos en ree.

Bever
Het plangebied bevat geen leefgebied voor de bever door het ontbreken van voldoende (broek)bossen in combinatie met geschikte wateren als beken, rivieren en meren. Het plangebied bestaat uit weilanden en landbouwsloten. Er staat een enkele boom en zijn geen beversporen waargenomen. Leefgebied van de bever is uitgesloten in het plangebied.

Boommarter
Het plangebied ontbreekt aan voldoende bomen en geschikte holtes voor de boommarter. Het plangebied bestaat uit weilanden met een enkele boom. Leefgebied en verblijfplaatsen van boommarter zijn uitgesloten in het plangebied. In de directe omgeving van het plangebied komen wel bossen voor waar de boommarter zou kunnen zitten. De boommarter zou incidenteel kunnen foerageren in het plangebied. Het betreft geen essentieel foerageergebied vanwege het ontbreken van bossen en voldoende alternatief leefgebied in de directe omgeving.

Das

Tijdens het veldbezoek zijn geen dassenburchten aangetroffen. Het plangebied bevat weilanden met een open karakter. Het ontbreekt de das aan voldoende kleinschalige elementen als struweel en bosschages. Mogelijk foerageert de das incidenteel in het plangebied. Het betreft geen essentieel foerageergebied, vanwege het grote alternatieve aanbod in de omgeving. Verblijfplaatsen van de das zijn uitgesloten in het plangebied.

Eekhoorn
Het plangebied ontbreekt aan voldoende bomen en geschikte holtes voor de eekhoorn. Het plangebied bestaat uit weilanden met een enkele boom. Leefgebied en verblijfplaatsen van eekhoorn zijn uitgesloten in het plangebied. In de directe omgeving van het plangebied komen wel bossen voor waar de eekhoorn zou kunnen zitten. De eekhoorn zou incidenteel kunnen foerageren in het plangebied. Het betreft geen essentieel foerageergebied vanwege het ontbreken van bossen en voldoende alternatief (geschikter) leefgebied in de omgeving.

Haas
Het plangebied bestaat uit weilanden die leefgebied vormen van de haas en mogelijk hazenlegers bevatten. Tijdens het veldbezoek zijn op meerdere boorlocaties (3 en 6) hazen waargenomen. Verblijfplaatsen en leefgebied van de haas zijn niet uitgesloten in het plangebied op alle locaties (boorlocaties, werkwegen en uitlegtracés).

Bunzing en hermelijn
Het plangebied bevat weilanden van intensief en extensief karakter. De extensieve weilanden met hoog gras en kruiden kunnen verblijfplaatsen van bunzing en hermelijn bevatten. Ook kunnen de oevers van de sloten verblijfplaatsen bevatten vanwege de oeverbegroeiing. Verblijfplaatsen van bunzing en hermelijn zijn niet uitgesloten voor alle boorlocaties, werkwegen en uitlegtracés.

Otter
Het plangebied bevat weilanden en landbouwsloten en ontbreekt voor een groot deel aan geschikt leefgebied voor de otter. Er zijn bij alle boorlocaties en uitlegtracés, behalve boorlocatie 10, 12, 14 en 17, grotere wateren die mogelijk geschikt zijn voor otter. Verblijfplaatsen en leefgebied van de otter zijn niet uitgesloten op deze boorlocaties. Op de andere boorlocaties zijn de wateren te smal en ondiep en bevatten een te intensief karakter. Incidenteel zou de otter kunnen foerageren in het plangebied. Het plangebied betreft geen essentieel foerageergebied vanwege de geschiktere alternatieven in de omgeving, met name Reitdiep en ten zuiden van de stad Groningen.

Steenmarter
Het plangebied bevat weilanden en een enkele boom. Ook bevat het plangebied geen gebouwen. Verblijfplaatsen voor de steenmarter zijn uitgesloten in het plangebied. In de directe omgeving van het plangebied zijn wel boerderijen en schuren aanwezig die verblijfplaatsen van steenmarter kunnen herbergen. Incidenteel zou de steenmarter in het plangebied voor kunnen komen. Het betreft geen essentieel foerageergebied, vanwege voldoende alternatieven in de omgeving.

Waterspitsmuis
De sloten in het plangebied bevatten ruige oeverbegroeiing dat geschikt leefgebied vormt voor de waterspitsmuis. Verblijfplaatsen en leefgebied van de waterspitsmuis zijn niet uitgesloten in de sloten bij alle boorlocaties en uitlegtracés behalve boorlocatie 12, 14 en 17 (hier zijn geen sloten aanwezig)..

Wolf
Het plangebied bevat geen grote bossen of moerasgebieden dat geschikt leefgebied vormt voor de wolf. Het plangebied bevat een intensief en open karakter dat onvoldoende dekking biedt voor een wolvennest. Verblijfplaatsen van de wolf zijn uitgesloten in het plangebied. Incidenteel zou een wolf voor kunnen komen in het plangebied om te foerageren. Het betreft geen essentieel foerageergebied vanwege de geschiktere alternatieven in de omgeving.

Ook andere beschermde grondgebonden zoogdieren kunnen op basis van habitat en/of verspreidingsgebied uitgesloten worden.

Vleermuizen

Bureauonderzoek
In het plangebied zijn waarnemingen bekend van gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis. In de directe omgeving zijn waarnemingen bekend van baardvleermuis, bosvleermuis, franjestaart, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis en tweekleurige vleermuis (NDFF, 2025).

Veldbezoek
Verblijfplaatsen
In het plangebied is een enkele boom waargenomen (boorlocatie 6). Door het ontbreken van betredingstoestemming konden deze niet worden geïnspecteerd op holtes. Verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen kunnen hierdoor niet uitgesloten worden op boorlocatie 6. In andere delen van het plangebied ontbreken bomen en kunnen verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen uitgesloten worden. Er zijn geen gebouwen in het plangebied aanwezig. Verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen zijn uitgesloten. Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn uitgesloten in het plangebied, behalve bij locatie 6.

Foerageergebied
Het plangebied bestaat uit open weilanden en sloten. Het plangebied kan fungeren als foerageergebied voor vleermuizen. Het betreft echter geen essentieel foerageergebied gezien de voldoende alternatieven in de omgeving.

Vliegroutes
Het plangebied bevat geen bomen, maar wel landbouwsloten die als vliegroutes kunnen dienen. Gezien de vele landbouwsloten in de directe omgeving zijn de sloten in het plangebied geen essentiële vliegroutes.

Bij boorlocatie 6 kunnen verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen niet worden uitgesloten.
Verblijfplaatsen, essentieel foerageergebied en vliegroutes zijn uitgesloten in de rest van het plangebied.

Reptielen

Bureauonderzoek
In het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van beschermde reptielensoorten (NDFF, 2025). Ook reikt de verspreiding van beschermde reptielensoorten niet tot het plangebied (Verspreidingsatlas, 2025). In de wijdere omgeving zijn wel waarnemingen bekend van de muurhagedis (NDFF, 2025).

Muurhagedis
De waarnemingen van de muurhagedissen betreffen ontsnapte exemplaren in de wijk Reitdiep (NDFF, 2025). Leefgebied van de muurhagedis is uitgesloten in het plangebied op basis van habitat en verspreidingsgebied.

Beschermde reptielensoorten zijn uitgesloten op basis van habitat en verspreidingsgebied.

Beschermde reptielensoorten zijn uitgesloten op basis van habitat en verspreidingsgebied.

Amfibieën

Bureauonderzoek
In het plangebied en de directe omgeving zijn waarnemingen bekend van alpenwatersalamander, boomkikker, heikikker, poelkikker en algemene (vrijgestelde) amfibieën zoals bastaardkikker en kleine watersalamander (NDFF, 2025).

Alpenwatersalamander

Leefgebied van heikikker en poelkikker is niet uitgesloten in het plangebied.

De alpenwatersalamander is in allerlei typen water te vinden, zolang het niet snelstromend of rijk aan vis is. De soort komt vaak voor in de buurt van bos en/of houtwallen. Hij heeft een voorkeur voor zandige leemgronden, waar hij voorkomt in beboste gebieden (loofbos) of kleinschalige landschappen met heggen en struwelen (RAVON, 2025). De waarnemingen van de alpenwatersalamander zijn gedaan in en aan het Noorderplantsoen, dus in stedelijk gebied (NDFF, 2025).

Boomkikker
De boomkikker plant zicht voort in visvrije, zonnig gelegen en matig voedselrijke wateren met een goed ontwikkelde oever- en watervegetatie. Na de voortplanting zitten ze in oevervegetatie of aangrenzend struweel. Ze hebben een voorkeur voor bos en struweel. Als landhabitat zijn vooral zonnig gelegen zoom- en mantelvegetaties, vegetaties van meerjarige kruiden en braamstruwelen van belang (RAVON, 2025). Het natuurlijke verspreidingsgebied van de boomkikker reikt tot aan Paterswolde (Verspreidingsatlas, 2025). De waarnemingen in een natuurreservaat nabij Harkstede zijn ontsnapte exemplaren (NDFF, 2025).

Heikikker
De heikikker heeft een duidelijke voorkeur voor heide, hoogveen, laagveen en halfnatuurlijk grasland. Ook komt de soort voor in bos en struweel. De soort wordt niet aangetroffen in te intensief gebruikt agrarisch landschap, rond infrastructuur en bebouwing. De heikikker komt voor in kleine geïsoleerde wateren zoals vennen, sloten, poelen en andere geïsoleerde waterelementen. Het voortplantingswater is voedselarm en relatief zuur (maar niet te zuur). Het landhabitat bevindt zich binnen 300 meter rondom het voortplantingshabitat (RAVON, 2025). De waarnemingen van de heikikker zijn gedaan bij Meerstad, Westerbroek en het natuurreservaat nabij Harkstede in grotere wateren (NDFF, 2025). Het verspreidingsgebied van de heikikker loopt tot aan de noordelijke rand van de stad Groningen (Verspreidingsatlas, 2025).

Poelkikker
De poelkikker heeft een duidelijke voorkeur voor heide en hoogveen. Daarnaast komt de soort ook voor in graslanden, agrarisch gebied en laagveen. Hier komt de soort vooral voor op oligotrofe tot mesotrofe wateren op de pleistocene zandgronden. Vennen in bos en hei en wateren in hoogvenen zijn favoriet. De poelkikker komt vooral tot voortplanting in vennen en hoogveenputten en daarnaast in kleine wateren, rivierbegeleidende wateren, veedrinkpoelen en sloten (RAVON, 2025). De poelkikkers zijn waargenomen in het plangebied in de sloten bij Vierverlaten. Daarnaast zijn ze in de directe omgeving waargenomen bij de Zernike Campus en de wijk Beijum (NDFF, 2025).

Veldbezoek
Alpenwatersalamander
De alpenwatersalamander heeft bos in de nabije omgeving nodig van het voortplantingswater. De actieradius van de alpenwatersalamander is ongeveer 400 meter[6]. De volgende boorlocaties liggen binnen deze actieradius van een mogelijk geschikt bosschage af: 9 t/m 14 en 18 t/m 21. Echter is de grond binnen deze locaties kleigrond[7], alpenwatersalamander komt voor op zand, löss en leem en vermijdt rivier- en zeeklei[6]. Hiernaast zijn de waarnemingen van alpenwatersalamander in de omgeving allen uit stedelijk gebied, dus dit zal ontsnapte/vrijgelaten exemplaren betreffen. Alpenwatersalamander is uitgesloten in het plangebied op basis van habitatsgeschiktheid.

Heikikker
Het plangebied ontbreekt grotendeels aan geschikt leefgebied voor de heikikker door intensieve karakter van delen van het plangebied en het ontbreken van voldoende ruigte en geschikte waterelementen. De verspreiding van heikikker reikt tot het Eemskanaal. Boven de stad Groningen en het Eemskanaal is de soort uitgesloten op basis van verspreiding en ontbreken van geschikt habitat. Ten zuiden van het Eemskanaal (boorpunt 18 t/m 21) is mogelijk wel geschikt leefgebied

[6] Delft, van 2009. In: Nederlandse Fauna 9: 96-104.
[7] WUR. (2024, oktober). *Basiskaarten*. Opgeroepen op16 juli, 2025, van Bodemdata.nl: https://bodemdata.nl/basiskaarten

aanwezig en deze locaties liggen binnen het verspreidingsgebied van heikikker. Leefgebied van de heikikker is uitgesloten in het plangebied, behalve bij en tussen boorlocaties en uitlegtracés 18 t/m 21.

Poelkikker
De sloten van alle boorlocaties en uitlegtracés zijn mogelijk geschikt als voortplantingswateren voor de poelkikker behalve boorlocatie 12, 14 en 17 door het ontbreken van sloten. Tijdens het veldbezoek is in de omgeving bij boorlocatie 18 t/m 21 ook poelkikker gehoord. Voortplantingswateren van de poelkikker zijn niet uitgesloten in het plangebied. Het landhabitat bevindt zich in de oevers van de sloten en in de directe omgeving in bosschages indien die aanwezig zijn.

Overige beschermde amfibieën zijn uitgesloten op basis van habitat en/of verspreidingsgebied.

Vissen

Bureauonderzoek
In het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van beschermde vissoorten. In de directe omgeving is op circa 3 km afstand grote modderkruiper waargenomen in de omgeving van Pasop (NDFF, 2025). Het verspreidingsgebied van de grote modderkruiper ligt net tegen de stad Groningen aan en loopt niet door naar het noorden. De omgeving van Pasop wijkt af van de omliggende sloten en het agrarische karakter van Groningen en het plangebied[8]. Het natuurgebied bij Pasop bestaat namelijk uit oude petgaten en oude gedeeltelijk verlande sloten met een goede onderwatervegetatie. Het plangebied bestaat uit open, agrarisch gebied waar intensieve landbouw plaatsvindt. Deze sloten vormen geen geschikt habitat voor de grote modderkruiper. Mogelijk vormen de sloten in de extensieve vogelweidegebieden geschikt leefgebied. Echter is dit zeer geïsoleerd ten opzichte van het verspreidingsgebied van de grote modderkruiper. Leefgebied van de grote modderkruiper is op voorhand uitgesloten in het plangebied op basis van verspreidingsgebied.

Leefgebied van de grote modderkruiper is uitgesloten in het plangebied.

Overige beschermde vissoorten zijn uitgesloten op basis van habitat en/of verspreidingsgebied.

Overige soorten

Bureauonderzoek
In het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van beschermde ongewervelden. In de directe omgeving zijn waarnemingen gedaan van grote vos, grote weerschijnvlinder, gevlekte witsnuitlibel, groene glazenmaker, Noordse winterjuffer en sierlijke witsnuitlibel (NDFF, 2025).

Gevlekte witsnuitlibel
De gevlekte witsnuitlibel heeft als leefgebied laagveenmoerassen en vegetatierijke vennen en duinplassen (Vlinderstichting, 2025). De waarnemingen zijn gedaan in het Beijumerbos (NDFF, 2025).

Groene glazenmaker
Groene glazenmaker komt voor in stilstaande wateren met dichte krabbenscheervelden: plassen, sloten en petgaten in laagveengebieden en sloten in veenweidegebieden (Vlinderstichting, 2025). De groene glazenmaker is waargenomen bij watergangen in de wijk De Held (NDFF, 2025).

Grote vos
Grote vos heeft als habitat vochtige, open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande bomen. Als waardplant maakt de grote vos gebruik van grote vrijstaande bomen als

Groene glazenmaker kan niet worden uitgesloten in het plangebied. Overige beschermde ongewervelden zijn uitgesloten op basis van habitat en/of verspreidingsgebied.

[8] Bruin A. de, 2011. RAVON. Grote modderkruiper op de Kaart, Inventarisatie van de grote modderkruiper in het beheersgebied van Waterschap Noorderzijlvest (Deel 2). Stichting RAVON, Nijmegen. In opdracht van Waterschap Noorderzijlvest.

iep, zoete kers en sommige wilgensoorten. Holle bomen en stapels hout worden gebruikt als overwinterplaats (Vlinderstichting, 2025). De grote vos is waargenomen in de wijk Beijum en het Beijumerbos (NDFF, 2025).

Grote weerschijnvlinder
De grote weerschijnvlinder komt voor in oudere, vochtige loofbossen, wilgenbroekbossen of groepen samenhangende bosjes in beekdalen. De waardplanten van de vlinder zijn met name boswilg en soms grauwe wilg (Vlinderstichting, 2025). De waarnemingen zijn gedaan in het Beijumerbos (NDFF, 2025).

Noordse winterjuffer
De Noordse winterjuffer heeft als voortplantingshabitat petgaten en sloten in laagveenmoerassen, meestal met lisdodde en riet. Daarnaast ook plassen met brede rietkraag of andere laagveenachtige vegetatie. Dit habitat is doorgaans aanwezig in gebieden zoals de Weerribben Wieden. De Noordse winterjuffer verblijft hier gedurende de zomer. Na de zomer trekt de Noordse winterjuffer naar het winterhabitat dat op grote afstand van het zomerhabitat kan liggen. Het overwinteringshabitat bestaat uit heidevelden, velden van pijpenstrootje, halfopen (moeras)bossen met ondergroei van pijpenstrootje (Vlinderstichting, 2025). De noordse winterjuffer is waargenomen bij een tuin nabij het Noorderplantsoen in de stad Groningen (NDFF, 2025).

Sierlijke witsnuitlibel
Sierlijke witsnuitlibel komt voor in schone, vegetatierijke vennen, plassen en dode rivierarmen (Vlinderstichting, 2025). De waarnemingen zijn gedaan in het Beijumerbos (NDFF, 2025).

Veldbezoek

Gevlekte witsnuitlibel
Het plangebied bevat geen moerassen, vennen of plassen. Het plangebied bestaat uit weilanden en landbouwsloten. Leefgebied van de gevlekte witsnuitlibel is uitgesloten in het plangebied.

Groene glazenmaker
Het plangebied betreft geen laagveengebied of veenwidegebied. Krabbenscheer ontbreekt, met uitzondering van de omgeving van station Vierverlaten waar waarnemingen van krabbenscheer bekend zijn (NDFF, 2025). Het plangebied bestaat uit weilanden en landbouwsloten. Niet elke locatie kon bekeken worden om te controleren of krabbenscheer aanwezig is. Het gaat om alle boorlocaties en uitlegtracés behalve boorlocatie 12, 14 en 17 door het ontbreken van sloten. Leefgebied van de groene glazenmaker is op deze locaties niet uitgesloten. Op de andere locaties is leefgebied van de groene glazenmaker wel uitgesloten op basis van het ontbreken aan geschikt habitat.

Grote vos
Het plangebied ontbreekt aan bossen, bosranden, boomgaarden of andere grote vrijstaande bomen die als waardplant kunnen functioneren voor de grote vos. Het plangebied bestaat voornamelijk uit weilanden en landbouwsloten. Leefgebied van de grote vos is uitgesloten in het plangebied.

Grote weerschijnvlinder
Het plangebied ontbreekt aan loofbossen of beekdalen. Ook zijn de waardplanten niet in het plangebied waargenomen. Het plangebied bestaat uit weilanden en landbouwsloten. De waardplanten van de grote weerschijnvlinder zijn niet waargenomen in het plangebied. Leefgebied van de grote weerschijnvlinder is uitgesloten in het plangebied.

Noordse winterjuffer
Het plangebied ontbreekt aan petgaten, laagveenmoerassen, plassen, heidevelden, pijpenstrootje en bossen. Het plangebied bestaat uit weilanden en landbouwsloten. Leefgebied van de Noordse winterjuffer is uitgesloten in het plangebied.

Sierlijke witsnuitlibel

Het plangebied ontbreekt aan vennen, plassen of dode rivierarmen. Het plangebied bestaat uit weilanden en landbouwsloten. Leefgebied van de sierlijke witsnuitlibel is uitgesloten in het plangebied.

Overige beschermde ongewervelden zijn uitgesloten op basis van habitat en/of verspreidingsgebied.

4.1.4 Effectbeschrijving

In Tabel 3 is per soortgroep voor de (mogelijk) aanwezige soorten, op basis van de afbakening van effecten een beschrijving gegeven van mogelijke effecten als gevolg van het voornemen zoals beschreven in hoofdstuk 2. Hier worden dus enkel de soortgroepen weergegeven waarvoor effecten niet kunnen worden uitgesloten.

Tabel 3. Mogelijke effecten per soortgroep als gevolg van de werkzaamheden.

Soortgroep	Locaties	Mogelijke effecten	Toetsing vereist?
Roofvogels en uilen	Boorlocaties 0, 1 (werkweg), 3 (werkweg), 5, 6 (werkweg), 8 (werkweg), 9 (werkweg), 10 t/m 21	De werkzaamheden betreffen geen kap van bomen of bosschages waardoor (mogelijke) jaarrond beschermd nesten behouden blijven. Indien de werkzaamheden plaatsvinden in het broedseizoen binnen effectafstand van een jaarrond beschermd nest kunnen aanwezige nesten vernietigd worden, eieren vernietigd of beschadigd worden, jongen of broedende vogels verstoord, vernietigd of verwond worden.	Ja
Akker- en weidevogels	Alle boorlocaties behalve 0, 1, 10, 11, 12, 18 t/m 21	Indien werkzaamheden in het broedseizoen uitgevoerd worden, kunnen aanwezige nesten vernietigd worden, eieren vernietigd of beschadigd worden, jongen of broedende vogels verstoord, vernietigd of verwond worden.	Ja
Algemene broedvogels	Alle boorlocaties, werkwegen en uitlegtracés	Indien werkzaamheden in het broedseizoen uitgevoerd worden, kunnen aanwezige nesten vernietigd worden, eieren vernietigd of beschadigd worden, jongen of broedende vogels verstoord, vernietigd of verwond worden.	Ja
Algemene grondgebonden zoogdieren	Alle boorlocaties, werkwegen en uitlegtracés	Als gevolg van de werkzaamheden kunnen verblijfplaatsen en leefgebied van algemene grondgebonden zoogdieren vernietigd worden. Ook kunnen aanwezige dieren gedood, verwond of verstoord worden.	Ja
Haas	Alle boorlocaties, werkwegen en uitlegtracés	Als gevolg van de werkzaamheden op de weilanden gaan er mogelijk verblijfplaatsen en/of essentieel leefgebied verloren van haas. Ook kunnen aanwezige dieren gedood of verwond worden.	Ja
Otter	Alle boorlocaties en uitlegtracés behalve boorlocatie 10, 12, 14 en 17	Als gevolg van aan de watergangen en oevers van watergangen gaan er mogelijk verblijfplaatsen en/of essentieel leefgebied verloren van otter. Ook kunnen aanwezige dieren gedood of verwond worden.	Ja
Bunzing en hermelijn	Alle boorlocaties, werkwegen en uitlegtracés	Als gevolg van aan de oevers van sloten gaan er mogelijk verblijfplaatsen en/of essentieel leefgebied verloren van haas. Ook kunnen aanwezige dieren gedood of verwond worden.	Ja

Waterspitsmuis	Alle boorlocaties en uitlegtracés behalve boorlocaties 12, 14 en 17	Er vinden werkzaamheden plaats in het potentiële leefgebied (sloten) van de waterspitsmuis waardoor verblijfplaatsen van waterspitsmuis behouden blijven, ook gaat er geen essentieel leefgebied verloren. Negatieve effecten op deze soorten zijn niet uitgesloten.	Ja
Boombewonende vleermuizen	Boorlocatie 6	Als de boom op boorlocatie 6 wordt aangetast en/of gekapt gaan mogelijk verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen verloren.	Ja
Algemene amfibieën	Alle boorlocaties en uitlegtracés	Als gevolg van de werkzaamheden kunnen verblijfplaatsen, voortplantingsplaatsen en essentieel leefgebied van algemene amfibieën vernietigd worden. Ook kunnen aanwezige dieren gedood, verwond of verstoord worden.	Ja
Heikikker	Boorlocaties en uitlegtracés 18 t/m 21	Als sloten worden gedempt of aangetast wordt mogelijk leefgebied van de heikikker vernietigd. Ook kunnen aanwezige dieren gedood of verwond worden.	Ja
Poelkikker	Alle boorlocaties en uitlegtracés behalve boorlocatie 12, 14 en 17.	Als sloten worden gedempt of aangetast wordt mogelijk leefgebied van de poelkikker vernietigd. Ook kunnen aanwezige dieren gedood, verwond of verstoord worden.	Ja
Groene glazenmaker	Alle boorlocaties en uitlegtracés behalve boorlocatie 10, 12, 14 en 17	Als sloten worden gedempt of aangetast wordt mogelijk leefgebied van de groene glazenmaker vernietigd. Ook kunnen aanwezige dieren gedood, verwond of verstoord worden.	Ja

4.1.5 Toetsing

4.1.5.1 Beschermingscategorieën relevante soorten

In onderstaande tabel is per soort/soortgroep opgenomen tot welke beschermingscategorie deze behoort: *Tabel 4 Beschermingscategorie van de relevante soorten.*

Beschermingscategorie	Soort/soortgroep
Vogelrichtlijnsoorten	Algemene broedvogels, roofvogels, uilen, akker- en weidevogels
Habitatrichtlijnsoorten	Vleermuizen, otter, heikikker, poelkikker, groene glazenmaker
Andere soorten zonder vrijstelling	Dreps, smalle raai, stijve wolfsmelk, wilde ridderspoor, wolfskers, bunzing, hermelijn, waterspitsmuis, haas
Andere soorten met vrijstelling	Algemene amfibieën, algemene grondgebonden zoogdieren

Voor de provincie Groningen geldt een vrijstelling voor de binnen het plangebied algemeen voorkomende soorten zie Bijlage B. Deze zijn hieronder daarom niet meegenomen. Voor deze soorten geldt wel de zorgplicht, zie verder in paragraaf 4.3.1.

4.1.5.2 Overtreding verbodsbepalingen

In onderstaande tabellen is per soort(groep) op basis van de effectbeschrijving in de vorige paragraaf aangegeven welke artikelen relevant zijn voor de flora- en fauna-activiteit. De definitie van een flora- en fauna-activiteit is “activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten” en is daarom van toepassing op die initiatief. In deze toetsing is geen rekening gehouden met eventueel mogelijke mitigerende maatregelen. Op basis van de uitkomst van deze toetsing is bepaald of en zo ja, welke vervolgstappen nodig zijn.

Tabel 5 Het is verboden om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten (art. 5.1, lid 2, onderdeel 9, Omgevingswet). Het verbod geldt voor Vogelrichtlijnsoorten voor de handelingen die in deze tabel zijn aangegeven en die mogelijk wel het gevolg zijn van het initiatief.

Soort	a	b	c	d	Als gevolg van
Algemene broedvogels	X	X			Het uitvoeren van de werkzaamheden in het broedseizoen.
Roofvogels en uilen	X	X		X	Het uitvoeren van de werkzaamheden in het broedseizoen nabij een jaarrond beschermd nest bij boorlocaties 0, 1 (werkweg), 3 (werkweg), 5, 6 (werkweg), 8 (werkweg), 9 (werkweg), 10 t/m 21
Akker- en weidevogels	X	X		X	Het uitvoeren van de werkzaamheden in het broedseizoen nabij nesten van akker- en weidevogels bij alle boorlocaties behalve 0,1, 10, 11, 12, 18 t/m 21

Het verbod geldt voor Vogelrichtlijnsoorten voor (art. 11.37, lid 1 Besluit activiteiten leefomgeving):
a: opzettelijk doden of opzettelijk vangen;
b: opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren of het opzettelijk wegnemen van nesten;
c: rapen en onder zich hebben van eieren;
d: opzettelijk storen, tenzij het storen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding.

Tabel 6 Het is verboden om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten (art. 5.1, lid 2, onderdeel 9, Omgevingswet). Het verbod geldt voor Habitatrichtlijnsoorten voor de handelingen die in deze tabel zijn aangegeven en die mogelijk wel het gevolg zijn van het initiatief.

Soort	a	b	c	d	e	Als gevolg van
Vleermuizen	X	X		X		Werkzaamheden bij boorlocatie 6 waar de aanwezige boom wordt aangetast en/of gekapt.
Otter	X	X		X		Dempen of aantasten van sloten voor alle boorlocaties en uitlegtracés behalve boorlocaties 10, 12, 14 en 17.
Heikikker	X	X	X	X		Dempen of aantasten van sloten voor boorlocaties 18 t/m 21.
Poelkikker	X	X	X	X		Dempen of aantasten van sloten voor alle boorlocaties en uitlegtracés behalve boorlocatie 12, 14 en 17.
Groene glazenmaker	X	X	X	X		Dempen of aantasten van sloten voor van alle boorlocaties en uitlegtracés behalve boorlocatie 10, 12, 14 en 17.

Het verbod geldt voor (art. 11.46, lid 1, Besluit activiteiten leefomgeving):
a: het opzettelijk doden of opzettelijk vangen;
b: het opzettelijk verstoren;
c: het in de natuur opzettelijk vernielen of rapen van eieren;
d: het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen;
e: het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van beschermde planten.

Tabel 7 Het is verboden om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten (art. 5.1, lid 2, onderdeel 9, Omgevingswet). Het verbod geldt voor Andere soorten voor de handelingen die in deze tabel zijn aangegeven en die mogelijk wel het gevolg zijn van het initiatief

Soort	a	b	c	Als gevolg van
Bunzing	X	X		Werkzaamheden aan weilanden en oevers van sloten van alle boorlocaties, werkwegen en uitlegtracés.
Hermelijn	X	X		Werkzaamheden aan weilanden en oevers van sloten van alle boorlocaties, werkwegen en uitlegtracés.
Waterspitsmuis	X	X		Werkzaamheden aan de sloten van alle boorlocaties behalve boorlocatie 12, 14 en 17.
Haas	X	X		Werkzaamheden aan de weilanden van alle boorlocaties, werkwegen en uitlegtracés..

Het is verboden om:
a: opzettelijk te doden of te vangen;
b: vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen
c: opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

4.2 Zorgplicht

Ten aanzien van de zorgplicht zijn in de Omgevingswet verplichtingen opgenomen. In deze paragraaf worden deze verplichtingen besproken en wordt beschreven op welke manier invulling te geven aan deze verplichtingen. De algemene zorgplicht geldt voor alle soorten, de aanvullende zorgplicht geldt voor beschermde soorten. Het is belangrijk om ook rekening te houden met vrijgestelde soorten.

Algemene zorgplicht

In het algemeen moet voorkomen worden dat bij het doden of vangen van een dier, dat dier onnodig leidt (art. 11.28, Besluit activiteiten leefomgeving). Hieronder is specifiek aangegeven hoe invulling is gegeven aan de verplichte aspecten voor flora- en fauna-activiteiten of andere activiteiten waarbij redelijkerwijs vermoed kan worden dat dit leidt tot nadelige effecten ten aanzien van natuurbescherming (art. 11.27, lid 1, Besluit activiteiten leefomgeving):

- Neem alle maatregelen die redelijkerwijs kunnen worden gevraagd om gevolgen te voorkomen.
- Maai voorafgaand aan de werkzaamheden de vegetatie in het werkgebied kort. Hierdoor wordt het voor grondgebonden zoogdieren minder aantrekkelijk om te verblijven in deze zone tijdens de aanleg.
- Voer de werkzaamheden rustig uit en in één richting. Op deze manier zijn dieren in de gelegenheid om te vluchten naar andere leefgebieden.
- Het materieel moet zorgvuldig en deskundig worden gebruikt, zodat geen onnodige schade wordt veroorzaakt of onnodige verstoring optreedt.
- Werkgebieden en werkpaden worden zo klein mogelijk gehouden.
- Maak gevolgen zoveel mogelijk ongedaan.
- Als rest-effecten onvoldoende kunnen worden beperkt: laat de activiteit achterwege zover dat redelijkerwijs kan worden gevraagd. Het is belangrijk dat het niet zo ver komt en al in eerdere stappen voldoende maatregelen worden genomen om effecten voldoende te beperken en te herstellen.

Aanvullende zorgplicht flora- en fauna-activiteit

Voor flora- en fauna-activiteiten gelden specifiek de volgende verplichtingen (art. 11.27, lid 2, Besluit activiteiten leefomgeving):

a. Voorafgaand aan het verrichten van de activiteit moet worden nagegaan of er aanwijzingen zijn van de aanwezigheid op de locatie of in de directe nabijheid beschermde soorten of voor beschermde soorten leefgebieden of groeiplaatsen aanwezig zijn. Deze quickscan geeft aanwijzingen dat mogelijk beschermde soorten in het plangebied aanwezig zijn. Het is noodzakelijk om nader onderzoek uit te voeren. In paragraaf 4.3.2 is dit uitgewerkt.

b. Als aanwijzingen van de aanwezig er zijn, dan moet worden vastgesteld of op voorhand op grond van objectieve gegevens nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten voor beschermde dieren, hun nesten, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor beschermde planten. Deze quickscan geeft aanwijzingen dat mogelijk beschermde soorten in het plangebied aanwezig zijn. Het is noodzakelijk om nader onderzoek uit te voeren en daaruit moet ook volgen welke effecten voorzien zijn.
c. Als negatieve gevolgen niet kunnen worden uitgesloten, wordt nagegaan welke gevolgen de activiteit kan hebben voor beschermde dieren, hun nesten, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor beschermde planten. Deze quickscan geeft aanwijzingen dat mogelijk beschermde soorten in het plangebied aanwezig zijn. Het is noodzakelijk om nader onderzoek uit te voeren en daaruit moet ook volgen welke effecten voorzien zijn.
d. Alle passende preventieve maatregelen worden getroffen om nadelige gevolgen te voorkomen. De noodzaak en nadere invulling van maatregelen moet volgen uit nader onderzoek, zie paragraaf 4.3.2.
e. Tijdens en na het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of de getroffen maatregelen de beoogde effecten hebben. Het is belangrijk om te borgen dat maatregelen voldoende effect hebben. Bij onvoldoende kennis of twijfel kan een ecologisch adviseur worden betrokken.
f. Het verrichten van de activiteit wordt gestaakt als de nadelige gevolgen toch niet worden voorkomen, of, als staken van de activiteit redelijkerwijs niet meer mogelijk is, passende herstelmaatregelen worden getroffen. Het is belangrijk dat het niet zo ver komt en al in eerdere stappen voldoende maatregelen worden genomen om effecten voldoende te beperken en te herstellen.

Potentie Rode Lijstsoorten

Hier wordt een lijst weergegeven van soorten die in de Rode Lijst staan die mogelijk in het gebied voorkomen, maar nog niet genoemd zijn vanuit de Omgevingswet. Vanuit de NDFF (geraadpleegd 04-07-2025) zijn in het afgelopen jaar waarnemingen bekend in het plangebied en directe omgeving van de rode lijstsoorten blauwe kiekendief*, boerenzwaluw*, gele kwikstaart*, goudplevier*, graspieper*, grauwe vliegenvanger*, grote mantelmeeuw*, grutto*, haas*, heideknotszwam, huismus*, huiszwaluw*, kamgras, kemphaan*, kleine ratelaar, kneu*, koekoek*, kramsvogel*, moshommel, oeverloper*, paapje*, pijlstaart*, ransuil*, ringmus*, sikkelkoraalzwam, slobeend*, smient*, spotvogel*, tapuit*, torenvalk*, tureluur*, veldleeuwerik*, visdief*, watersnip*, wilde kievitsbloem, wintertaling*, zeearend* en zomertaling*. Bij wilde kievitsbloem gaat het om een niet-wild exemplaar. De soorten aangegeven met een * zijn vanuit soortbescherming behandeld in deze quickscan. Deze lijst is niet volledig, gezien het gebrek aan kennis over enkele soorten en bijbehorende inventarisatieprotocollen. Vooral het verspreidingsgebied van haften, kokerjuffers, korstmossen, mossen en paddenstoelen zijn mogelijk niet volledig bekend. Ook (andere) ongewervelden, korstmossen, mossen en paddenstoelen kunnen in de plangebieden voorkomen. Korstmossen, mossen en paddenstoelen kunnen verspreid door het gebied voorkomen. Zodra de invulling van de Omgevingswet compleet is, kan aanvullend veldonderzoek naar de aanwezigheid van deze soorten worden uitgevoerd, indien noodzakelijk.

Tabel 8. Rode lijstsoorten (m.u.v. soorten die al eerder in deze quickscan zijn behandeld vanuit een ander beschermingsregime) die zijn waargenomen in de directe omgeving van de locaties en of deze soorten mogelijk leefgebied hebben op de locaties.

Soort	Leefgebied op de locatie?
Heideknotszwam	Groeit in bossen en struikgewas, tussen gras en mos op heide en veenmoerassen. Ze verschijnen van juli tot november. Kan worden uitgesloten bij de boorpunten. Het agrarische en braakliggende habitat van deze locaties bevat geen geschikte groeiplaatsen voor heideknotszwam
Kamgras	Kamgras is waargenomen nabij boorpunt 4 en binnen boorpunt 15. De soort komt voor op graslanden, dijkhellingen en in bermen. De soort kan niet worden uitgesloten op deze boorlocaties.
Kleine ratelaar	Kleine ratelaar is waargenomen binnen boorpunt 15. De soort komt voor op bermen, dijken, graslanden en hooilanden. Kleine ratelaar kan niet worden uitgesloten op boorlocatie 15.

Moshommel	Moshommel is waargenomen nabij de open ontgraving bij boorpunt 21. De soort komt voor bij kwelders en bloemrijke, natte graslanden, laag- of hoogveengebied. Moshommel kan niet worden uitgesloten in het gebied van de open ontgraving nabij boorpunt 21.
Sikkelkoraalzwam	Sikkelkoraalzwam is waargenomen nabij boorpunt 2 en komt voor in grasland en kalkarm zand. De soort kan niet worden uitgesloten in de graslanden binnen boorpunt 2.

4.3 Vervolgstappen

4.3.1 Mitigerende maatregelen

Om verbodsbepalingen van de Omgevingswet te voorkomen zijn onderstaande mitigerende maatregelen benodigd.

4.3.1.1 Algemene en zorgplichtmaatregelen

- Leg één werkpad aan waarover gereden wordt.
- Houd het werkterrein zo klein mogelijk.
- Werk rustig en in één richting zodat dieren kunnen vluchten.
- Blijf zoveel mogelijk uit de buurt van bomen, bosschages of struweel.
- Werk buiten de kwetsbare periodes (zie Tabel 9). Als dat (gedeeltelijk) niet mogelijk is, moet gewerkt worden in de minst kwetsbare periode, namelijk de winterrustperiode (half oktober t/m half februari).
- Voorafgaand aan de werkzaamheden moet de vegetatie kort gemaaid zijn binnen het werkgebied om het terrein onaantrekkelijk te maken voor dieren.
- Voer de werkzaamheden overdag uit zodat het gebruik van verlichting niet nodig is en nachtdieren niet gestoord worden onder andere door eventuele verlichting.

4.3.1.2 Algemene broedvogels

- De werkzaamheden op alle locaties dienen, daar waar mogelijk, uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen (welke loopt van circa 1 maart tot september).
- Indien dat niet mogelijk is dienen de volgende stappen genomen te worden:
  - Een ecoloog checkt voorafgaand aan de werkzaamheden het plangebied op broedende vogels. Indien nodig worden voorafgaand aan het broedseizoen ontmoedigende maatregelen genomen zoals maaien.
  - Bij geen broedende vogels kunnen werkzaamheden doorgang vinden. In dat geval dient het plangebied elke week gecontroleerd te worden op broedende vogels.
  - Bij broedende vogels dient op de betreffende locatie gewacht te worden tot de jonge vogels zijn uitgevlogen of het nest hebben verlaten.

4.3.1.3 Roofvogels en uilen

- De werkzaamheden waar in de directe omgeving van het plangebied (mogelijke) jaarrond beschermde nesten aanwezig zijn, namelijk bij boorlocaties 0, 1 (werkweg), 3 (werkweg), 5, 6 (werkweg), 8 (werkweg), 9 (werkweg), 10 t/m 21, dienen buiten het broedseizoen (februari t/m augustus) plaats te vinden.
- Indien dit niet mogelijk is dient minimaal 75 meter afstand gehouden (verstoringsafstand buizerd[9]; verstoringsafstand kan afwijken, gezien deze per soort verschilt[10]) te worden van de nesten tijdens de werkzaamheden.

[9] BIJ12 (2017). Kennisdocument Buizerd. *Buteo buteo*. Versie 1.0, juli 2017.
[10] Krijgsveld K.L., B. Klaassen & J. van der Winden (2022). Verstoring van vogels door recreatie. Literatuurstudie van verstoringsgevoeligheid en overzicht van maatregelen. Deel 1 hoofdrapport & deel 2 soortbesprekingen. Uitgave Vogelbescherming Nederland, Zeist.

Indien de minimale soortspecifieke verstoringsafstand niet geborgd kan worden dient eerst soortgericht onderzoek plaats te vinden of er een jaarrond beschermd nest aanwezig is.

4.3.1.4 Akker- en weidevogels

- Werk buiten het broedseizoen (1 februari tot 1 augustus) bij alle boorlocaties behalve 0, 1, 10, 11, 12, 18 t/m 21, dus uitvoering is mogelijk van september t/m januari voor deze locaties.
- Het start- en einddatum van het broedseizoen is per jaar verschillend. Voorafgaand aan de start van de werkzaamheden dient een ecoloog het plangebied te controleren op broedende vogels. Bij aanwezigheid van broedende vogels binnen de verstoringsafstand van het plangebied dient gewacht te worden totdat de jongen uitgevlogen zijn.

4.3.1.5 Bunzing en hermelijn

- Werk buiten de kwetsbare periode (maart t/m september), dus uitvoering is mogelijk van oktober t/m februari.
- Werk niet in de oevers van de sloten.
- Indien dit niet mogelijk is dient een habitatgeschiktheidsbeoordeling uitgevoerd te worden, zie paragraaf 4.3.4.
- Voorafgaand aan de werkzaamheden dient een ecoloog een check uit te voeren op holtes van bunzing en hermelijn. Indien deze aangetroffen worden in het werkgebied dienen deze holtes gemarkeerd te worden en dienen de werkzaamheden daaromheen uitgevoerd te worden.

4.3.1.6 Haas

- Voer de werkzaamheden buiten de kwetsbare periode uit van de haas. Dit betekent dat er alleen gewerkt mag worden vanaf oktober tot en met de maand december.
- Indien dit niet mogelijk is dient een habitatgeschiktheidsbeoordeling uitgevoerd te worden, zie paragraaf4.3.4.

4.3.1.7 Otter

- Werk niet in de sloten of direct grenzend aan de sloten.
- Indien dit (gedeeltelijk) niet mogelijk is dient nader onderzoek plaats te vinden naar otter, zie paragraaf 4.3.2.

4.3.1.8 Boombewonende vleermuizen

- Behoud de boom op boorlocatie 6.
- Indien het niet mogelijk is om de boom bij boorlocatie 6 volledig te ontzien, dient een inspectie en mogelijk soortgericht onderzoek uitgevoerd te worden naar verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen, zie paragraaf 4.3.2.

4.3.1.9 Waterspitsmuis, heikikker

- Werk niet in de sloten of direct grenzend aan de sloten.
- Indien dit (gedeeltelijk) niet mogelijk is dient nader onderzoek plaats te vinden naar waterspitsmuis en heikikker, zie paragraaf 4.3.2.

4.3.1.10 Groene glazenmaker

- Werk niet in de sloten of direct grenzend aan de sloten bij alle boorlocaties en uitlegtracés behalve boorlocatie 10, 12, 14 en 17.
- Indien dit (gedeeltelijk) niet mogelijk is eerst een inspectie plaats te vinden op de sloten en eventueel daarna nader onderzoek, zie paragraaf 4.3.2.

4.3.1.11 Poelkikker

- Werk buiten de kwetsbare periode van de poelkikker. De voortplanting loopt van half maart t/m half september en de winterrust van half oktober t/m half april. Dit betekent dat uitvoering in het waterhabitat mogelijk is van 15 september tot 15 maart. Bij activiteiten die effect hebben op de oevers van de watergangen wordt gewerkt van 15

september tot 1 mei. De periodes kunnen echter eerder of later beginnen afhankelijk van de lokale klimatologische omstandigheden en meteorologische omstandigheden voorafgaand of tijdens de werkzaamheden.
- Voor de poelkikker is geen nader onderzoek benodigd indien slechts een klein oppervlak van het totale voortplantingswater wordt aangetast en voldoende aandacht aan de zorgplicht wordt besteed. Hetzelfde geldt voor werkzaamheden op het land. Het gehele jaar door kan gewerkt worden (BIJ12, 2017).
- Indien dit niet mogelijk is dient soortgericht onderzoek uitgevoerd te worden, zie paragraaf 4.3.2.

Tabel 9. Kwetsbare periodes van de soorten.

Soort	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec
Algemene broedvogels (ook akker- en weidevogels)												
Jaarrond beschermde nesten												
Kleine marterachtigen												
Haas												
Otter												
Waterspitsmuis												
Boombewonende vleermuizen*												
Heikikker												
Poelkikker												
Groene glazenmaker												
	Geen uitvoering van werkzaamheden in deze periode											
	Indien een klein oppervlak van het voortplantingswater of landhabitat wordt aangetast en voldoende aandacht voor de zorgplicht wordt besteed is uitvoering het gehele jaar mogelijk.											
	Uitvoering van werkzaamheden mogelijk. Er geldt altijd de zorgplicht.											

**De kwetsbare periode is afhankelijk van de vleermuissoort.*

4.3.2 Inspectie

Doordat niet alle locaties goed overzien konden worden vanaf de openbare weg zijn de volgende inspecties nodig:

- Groene glazenmaker: alle boorlocaties en uitlegtracés behalve boorlocatie 10, 12, 14 en 17.
- Jaarrond beschermde nesten: boorlocaties 0, 1 (werkweg), 3 (werkweg), 5, 6 (werkweg), 8 (werkweg), 9 (werkweg), 10 t/m 21.
- Boombewonende vleermuizen: boorlocatie 6.
- Rode lijstsoorten
  - Kamgras: boorlocatie 4 en 15.
  - Kleine ratelaar: boorlocatie 15.
  - Moshommel: boorlocatie 21.
  - Sikkelkoraalzwam: boorlocatie 2.

4.3.3 Soortgericht onderzoek

Hieronder zijn de benodigde soortgerichte onderzoeken uiteengezet per soort(groep).

4.3.3.1 Roofvogels en uilen

Indien op de boorlocaties 0, 1 (werkweg), 3 (werkweg), 5, 6 (werkweg), 8 (werkweg), 9 (werkweg), 10 t/m 21 in het broedseizoen gewerkt wordt is van tevoren een inspectie van belang en indien benodigd nader onderzoek. De aanwezigheid van vogels met jaarrond beschermde nesten wordt onderzocht door middel van vier veldbezoeken. De volgende uitgangspunten gelden:

- Deze veldbezoeken vinden plaats in de periode maart t/m 15 mei.
- Tussen deze veldbezoeken zit minimaal 10 dagen.
- De veldbezoeken worden uitgevoerd bij gunstige weersomstandigheden.

4.3.3.2 Otter

Indien er in de oevers en/of watergangen wordt gewerkt op boorlocaties 0, 5, 6, 9, 10, 11, 13, 14, 17 is het nodig dat alvorens een inspectie wordt gedaan vanaf het water. Dit ziet er als volgt uit:

- Een ecoloog gaat met een waadpak aan het water in en prikt met een stok in de oevers ter hoogte van het projectgebied om te zoeken naar oeverholtes.
- Ook de wijdere omgeving wordt gecontroleerd op oeverholtes.

Indien er geen oeverholtes aanwezig zijn kunnen de werkzaamheden doorgang vinden. Indien er wel oeverholtes aanwezig zijn, zal nader onderzoek bestaan uit het plaatsen van een camera bij de holte welke 6 weken moet draaien. Dit is echter niet mogelijk als de holte onder water ligt en hier geen camera bij kan staan. Afhankelijk van de afstand is tussen het werkgebied en de aangetroffen holte zal in overleg met een deskundig ecoloog gekeken worden naar andere opties, zoals met de werkzaamheden een bepaalde afstand houden tot de holte.

Indien het op de locatie niet mogelijk is om een inspectie uit te voeren (bijvoorbeeld door de diepte van de sloot) kan worden overlegd met bevoegd gezag of een vergunning kan worden aangevraagd op basis van een habitatsgeschiktheidsbeoordeling.

4.3.3.3 Waterspitsmuis

In de sloten die gedempt of aangetast gaan worden en waterhoudend zijn dient soortgericht onderzoek naar de waterspitsmuis uitgevoerd te worden. eDNA onderzoek heeft een hoge trefkans om de aanwezigheid van waterspitsmuis binnen het plangebied aan te tonen vanwege de hoge mate van gevoeligheid. eDNA onderzoek geeft echter geen indicatie van de hoeveelheid exemplaren die aanwezig is in de bemonsterde waterpartij. Deze inschatting is belangrijk om de mate van effecten op de soort te kunnen beoordelen. Vanwege deze lacune is het vaak nodig om het eDNA onderzoek aan te vullen met andere methoden van inventariseren. Het eDNA onderzoek kan een groot deel van het jaar worden uitgevoerd. Ook in de periode juli t/m november als de habitat volledig dichtgegroeid is. Indien aanwezigheid aangetoond wordt dient mogelijk vervolgonderzoek uitgevoerd te worden.

4.3.3.4 Boombewonende vleermuizen

Indien de boom bij boorlocatie 6 gekapt wordt is een fysieke inspectie door een deskundig ecoloog naar holtes noodzakelijk. Wanneer er een holte aanwezig is in de boom die mogelijk geschikt is als vleermuisverblijfplaats, dient soortgericht onderzoek plaats te vinden. Soortgericht onderzoek naar vleermuizen dient plaats te vinden conform de eisen van het vleermuisprotocol 2021 van Netwerk Groene Bureaus. Hierbij gelden de volgende uitgangspunten:

- Het onderzoek bestaat uit vijf veldbezoeken totaal. Dit omvat twee bezoeken voor zomer- en kraamverblijfplaatsen in het voorjaar/zomer, twee bezoeken voor paarverblijven in het najaar en één bezoek voor inspecties van mogelijke winterverblijfplaatsen.
- Tussen de veldbezoeken moet twintig dagen zitten, bij uitzonderlijke situaties is minimaal tien dagen toegestaan.
- De veldbezoeken vinden plaats bij gunstige weersomstandigheden (droog, voldoende warm, niet te veel wind, zoals gespecificeerd in het vleermuisprotocol).

4.3.3.5 Heikikker

Indien de sloten bij boorlocatie 18 t/m 21 (incl. open ontgraving) gedempt of aangetast worden dient soortgericht onderzoek uitgevoerd te worden. Hieronder worden de eisen genoemd van dit onderzoek.

- Er dienen 2 veldbezoeken plaats te vinden in de periode maart – april. Hierbij wordt overdag of ’s avonds op geluid en zicht gezocht. Weersomstandigheden zijn windstil tot zwakke wind, warm, vochtig weer.
- Ook dienen er 2 veldbezoeken plaats te vinden in juli – september. Tussen deze veldbezoeken dienen tenminste 15 dagen te zitten. Hierbij wordt overdag of ’s avonds bij vochtige, warmere weersomstandigheden naar juvenielen en adulten gezocht.

4.3.3.6 Poelkikker

Indien de sloten gedempt of voor een groot deel aangetast worden dient soortgericht onderzoek uitgevoerd te worden (geldt voor alle locaties waar sloten aanwezig zijn en alle uitlegtracés). Voor het onderzoek gelden de volgende uitgangspunten:

- Er dienen 2 veldbezoeken te komen tussen de maanden mei tot half juli op warme, vochtige avonden met weinig wind (Bft < 4) vanaf een uur voor zonsondergang.
- De veldbezoeken starten vanaf de middag en duren 1,5 uur.
- Er zit 10 dagen tussen de bezoeken.

4.3.3.7 Groene glazenmaker

Indien de sloten bij alle boorlocaties en uitlegtracés behalve boorlocatie 10, 12, 14 en 17 gedempt of aangetast worden dient eerst een inspectie plaats te vinden en eventueel bij aanwezigheid van geschikt habitat is soortgericht onderzoek benodigd. Voor het onderzoek gelden de volgende uitgangspunten:

- Er dienen 3 veldbezoeken te komen tussen half juli en eind augustus. Veldbezoeken vinden plaats tussen 13:00 en 17:00.
- Er zitten ten minste 3 dagen tussen veldbezoeken.
- De veldbezoeken vinden plaats bij gunstige weersomstandigheden, ten minste 15 graden Celsius, droog en Bft < 4.
- Bij temperatuur tussen 15 en 19 graden Celsius alleen wanneer er minder dan 50% bewolking is.
- Aanvullend kan worden gezocht naar larvenhuidjes.

4.3.4 Habitatgeschiktheidsbeoordeling

Een habitatgeschiktheidsbeoordeling bestaat uit een rapportage waarin het plangebied wordt beoordeeld op de aanwezigheid van de belangrijkste vereisten die benodigd zijn voor de soorten. Indien deze aanwezig blijken te zijn dient een omgevingsvergunning aangevraagd te worden in het kader van een flora- en fauna-activiteit.

4.3.4.1 Bunzing en hermelijn

Op alle boorlocaties is potentieel leefgebied (weilanden en oevers van sloten) van bunzing en hermelijn aanwezig. Gezien deze soorten moeilijk waar te nemen zijn, de locaties een open karakter hebben en er een reële kans bestaat op diefstal van materiaal (o.a. camera's) wordt geadviseerd om een habitatgeschiktheidsbeoordeling uit te voeren in plaats van soortgericht onderzoek.

4.3.4.2 Haas

Het gehele plangebied bestaat uit geschikt leefgebied voor de haas. Indien niet gewerkt kan worden buiten de kwetsbare periode van de haas (januari t/m september) is soortgericht onderzoek of een habitatgeschiktheidsbeoordeling benodigd. Gezien haas niet op voorhand uitgesloten kan worden in het plangebied en nader onderzoek daar onvoldoende uitsluitsel over zou kunnen geven wordt geadviseerd om een habitatgeschiktheidsbeoordeling uit te voeren.

4.3.5 Overleg bevoegd gezag

Gezien de grote omvang van het project, maar relatief beperkte aantasting per boorlocatie, en de vele soorten waarvoor mogelijk een negatief effect plaatsvindt, wordt het aangeraden om een overleg met het bevoegd gezag in te plannen over de aanpak van het mitigeren danwel nader onderzoeken van de soorten. Zo kan voorkomen worden dat bevoegd gezag in het latere traject aanmerkingen zal hebben en niet meegenomen is in dit grote plan. Ook kan hierdoor het project mogelijk een praktischere insteek krijgen met betrekking tot ecologische onderzoeken. Het gesprek dient plaats te vinden in het bijzijn van een ecoloog.

4.3.6 Deelconclusie soortbescherming

Als gevolg van de werkzaamheden zijn negatieve effecten op voorhand niet uit te sluiten voor de volgende soorten en locaties. In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de te nemen maatregelen. Daarnaast wordt het

aangeraden om met het bevoegd gezag om tafel te gaan om de aanpak te bespreken en (mogelijk) een praktischere aanpak te kiezen.

Tabel 10. Overzicht van de soort(groep)en en te nemen vervolgmaatregelen naast de zorgplicht. De zorgplicht geldt voor alle soort(groep)en.

Soort	Locatie	Vervolgstappen
Algemene broedvogels	Alle boorlocaties, werkwegen en uitlegtracés	Mitigatie
Roofvogels en uilen	Boorlocaties 0, 1 (werkweg), 3 (werkweg), 5, 6 (werkweg), 8 (werkweg), 9 (werkweg), 10 t/m 21	Inspectie, mitigatie, indien niet mogelijk om buiten broedseizoen te werken soortgericht onderzoek
Akker- en weidevogels	Alle boorlocaties behalve 0, 1, 10, 11, 12, 18 t/m 21	Mitigatie
Bunzing en hermelijn	Alle boorlocaties, werkwegen en uitlegtracés	Habitatgeschiktheidsbeoordeling of soortgericht onderzoek
Haas	Alle boorlocaties, werkwegen en uitlegtracés	Habitatgeschiktheidsbeoordeling of soortgericht onderzoek
Otter	Alle boorlocaties en uitlegtracés behalve boorlocatie 10, 12, 14 en 17	Mitigatie, indien de sloten en/of oevers worden aangetast soortgericht onderzoek.
Waterspitsmuis	Alle boorlocaties en uitlegtracés behalve boorlocatie 12, 14 en 17	Mitigatie, indien de sloten en/of oevers worden aangetast soortgericht onderzoek
Boombewonende vleermuizen	Boorlocatie 6	Inspectie, mitigatie, indien de boom niet kan worden ontzien soortgericht onderzoek
Poelkikker	Alle boorlocaties en uitlegtracés behalve boorlocatie 12, 14 en 17	Mitigatie, indien de sloten en/of winterhabitat (voor een groot deel) worden aangetast soortgericht onderzoek
Heikikker	Alle boorlocaties en uitlegtracés 18 t/m 21	Mitigatie, indien de sloten en/of oevers worden aangetast soortgericht onderzoek
Groene glazenmaker	Alle boorlocaties en uitlegtracés behalve boorlocatie 10, 12, 14 en 17	Inspectie, mitigatie, indien de sloten worden aangetast soortgericht onderzoek
Rode lijstsoorten	• Kamgras: boorlocatie 4 en 15. • Kleine ratelaar: boorlocatie 15. • Moshommel: boorlocatie 21. • Sikkelkoraalzwam: boorlocatie 2.	Inspectie, indien aanwezig mitigatie

5 Conclusie en advies

5.1 Gebiedsbescherming

5.1.1 Natura 2000

Het plangebied maakt geen deel uit van een Natura 2000-gebied. Negatieve verstoringseffecten op Natura 2000-gebieden zijn uitgesloten. Negatieve effecten als gevolg van stikstofdepositie zijn niet uitgesloten. Om eventuele stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden te bepalen, moeten AERIUS-berekeningen worden gedaan. Indien daaruit komt stikstofdepositie niet uit te sluiten is, zijn vervolgstappen noodzakelijk, zoals het opstellen van een Voortoets, mogelijk een Passende beoordeling en het mogelijk aanvragen van een vergunning Omgevingswet. Indien stikstofdepositie op basis van de berekeningen kunnen worden uitgesloten, zijn vervolgstappen niet nodig.

5.1.2 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied loopt door NNN-gebied Reitdiepgebied en weidevogelgraslanden. Er is sprake van aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied. Een NNN-toetsing en een omgevingsvergunning is noodzakelijk.

5.1.3 Leef- en foerageergebieden

Door de ingrepen is kans op tijdelijke en permanente aantasting van de weide- en akkervogelgebieden. Een omgevingsvergunning is noodzakelijk.

5.1.4 Bos- en natuurgebieden buiten het Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied raakt geen beschermde bos- en natuurgebieden buiten het NNN. Vervolgstappen zijn niet benodigd.

5.2 Soortbescherming

Als gevolg van de werkzaamheden treden er mogelijk effecten op voor de volgende soorten:

- Vogels
  – Algemene broedvogels
  – Roofvogels en uilen
  – Akker- en weidevogels
- Amfibieën
  – Poelkikker
  – Heikikker
- Grondgebonden zoogdieren
  – Bunzing en hermelijn
  – Haas
  – Otter
  – Waterspitsmuis
  – Boombewonende vleermuizen
- Libellen
  – Groene glazenmaker
- Rode lijstsoorten

De voorgenomen werkzaamheden leiden bij aanwezigheid tot schadelijke handelingen in het kader van de Omgevingswet. Het nemen van mitigerende maatregelen is benodigd (zie paragraaf 4.3.1) en er moet aan de zorgplicht worden voldaan (zie paragraaf 4.2). Indien soorten aanwezig zijn en een overtreding op de Omgevingswet niet te voorkomen is, is het nemen van (soortspecifieke) mitigerende maatregelen, nader onderzoek en (mogelijk) het aanvragen van een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit noodzakelijk. Daarnaast geldt dat indien de werkzaamheden wijzigen er opnieuw een toetsing dient plaats te vinden.

6 Literatuurlijst

BIJ12 (2017). Kennisdocument poelkikker. *Rana lessonae*. Versie 1.0, juli 2017. Verkrijgbaar via: https://www.bij12.nl/kennisdocumenten/kennisdocument-poelkikker/

Delft, van 2009. In: Nederlandse Fauna 9: 96-104.

Provincie Groningen (2024). Omgevingsverordening provincie Groningen. Geldend van 23-11-2024 t/m heden. Geraadpleegd op 30 januari 2025, via https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR706194#chp_3 subchp_3.7

WUR. (2024, oktober). *Basiskaarten*. Opgeroepen op16 juli, 2025, van Bodemdata.nl: https://bodemdata.nl/basiskaarten

Bijlage A Wettelijk kader Natura 2000-gebieden

De Omgevingswet maakt het mogelijk gebieden aan te wijzen als beschermde natuurgebieden. De volgende soorten gebieden worden daarbij genoemd:

- Natura 2000-gebieden voor het uitvoeren van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn.[11]
- Buiten Natura 2000-gebieden kunnen met hetzelfde doel ook bijzondere nationale natuurgebieden worden aangewezen.[12]
- Nationale parken.[13]

In aanvulling op bovenstaande gebieden kunnen de volgende gebieden in de omgevingsverordening worden aangewezen:

- Natuurnetwerk Nederland.[14]
- Bijzondere provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen buiten alle voorgenoemde beschermde gebieden.[15]

In dit kader is alleen de bescherming van de Natura 2000-gebieden relevant.

Regels ten aanzien van de bescherming van Natura 2000-gebieden

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit wijst Natura 2000-gebieden aan. In ieder besluit tot aanwijzing van een Natura 2000-gebied zijn de instandhoudingsdoelstellingen voor het betreffende gebied beschreven. Daarbij gaat het in ieder geval om instandhoudingsdoelen ten aanzien van de leefgebieden van vogels, voor zover nodig ter uitvoering van de Vogelrichtlijn en/of ten aanzien van habitats en habitats van soorten, voor zover nodig ter uitvoering van de Habitatrichtlijn.[16]

Gedeputeerde staten - en in bepaalde gevallen het Ministerie van LNV - zijn verplicht zorg te dragen voor het treffen van instandhoudingsmaatregelen ten aanzien van de in de provincie gelegen Natura 2000-gebieden en moeten ook - indien daar aanleiding voor bestaat- passende maatregelen nemen om verslechtering van de kwaliteit van Natura 2000-gebieden te voorkomen.[17] Daarnaast is gedeputeerde staten verantwoordelijk voor het vaststellen van een programma waarin beheer is geregeld (voorheen beheerplan) voor elk Natura 2000-gebied.[18]

11 art. 2.44, lid 1, Omgevingswet
12 art. 2.44, lid 2, Omgevingswet
13 art. 2.44, lid 3, Omgevingswet
14 art. 2.44, lid 4, Omgevingswet
15 art. 2.44, lid 5, Omgevingswet
16 art. 2.44 (aanwijzing natuurgebieden en landschappen), lid 1 en 2, Omgevingswet en art. 3.58 (eisen aanwijzingsbesluit), lid 1 en 2, Besluit kwaliteit leefomgeving
17 art. 3.59 (instandhoudingsmaatregelen en passende maatregelen), Besluit kwaliteit leefomgeving
18 art. 3.8 (verplichte programma's provincie), lid 3, Omgevingswet

Beoordeling van projecten

Het is zonder omgevingsvergunning verboden om een zogenaamde “Natura 2000-activiteit” te verrichten.[19] De definitie van een Natura 2000-activiteit is “*activiteit, inhoudende het realiseren van een project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied*”. Uitzonderingen kunnen gemaakt worden voor gevallen die zijn opgenomen in omgevingsplan, waterschapsverordening, omgevingsverordening[20], ministeriële regeling[21] of programma[22]. Ook als een activiteit in een programma is opgenomen waarin het beheer van het Natura 2000-gebied is geregeld (voorheen beheerplan), dan is deze vrijgesteld van vergunningplicht.[23] Hierbij moet wel op voorhand vaststaan dat significante gevolgen zijn uitgesloten, een passende beoordeling of een ADC-toets is uitgevoerd.[24]

Voor alle projecten die “*niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van het gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor zo’n gebied*”[25] moet voor een omgevingsvergunning een passende beoordeling worden gemaakt.[26] Hiervan kan worden afgeweken als het project een herhaling is of voorzetting van een ander plan of project of onderdeel uitmaakt van een ander plan, waarvoor al een passende beoordeling is gemaakt en een nieuwe passende beoordeling geen nieuwe gegevens of inzichten over significante gevolgen oplevert.[27]

De omgevingsvergunning kan alleen worden verleend als uit de passende beoordeling blijkt dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast.[28] Op het moment dat wel sprake is van aantasting van natuurlijke kenmerken of geen zekerheid hierover te verkrijgen is, moet aan een aantal voorwaarden worden voldaan. Dit is de ADC-toets[29]:

- Er zijn geen Alternatieve oplossingen;
- Het project is nodig vanwege Dwingende redenen van groot openbaar belang met inbegrip van redenen van sociale of economische aard;
- De nodige compensatie wordt genomen gericht op het waarborgen van de samenhang van Natura 2000.

Op het moment dat prioritaire habitattypen of soorten worden aangetast, dan zijn aanvullende voorwaarden van toepassing[30]:

- Dwingende reden van groot openbaar belang hebben uitsluitend betrekking op gezondheid, openbare veiligheid of voor het milieu wezenlijke gunstige effecten; of
- Aan de Europese commissie wordt een advies gevraagd.[31]

Op het moment dat compensatie aan de orde is, wordt de beslistermijn opgeschort totdat de aanvraag is aangevuld met de invulling van de compensatie en/of de gestelde termijn voor aanvulling is verstreken.[32] In de omgevingsvergunning wordt een voorschrift opgenomen met de verplichting voor het nemen van de compenserende

[19] art. 5.1 (omgevingsvergunningplichtige activiteiten wet), lid 1, Omgevingswet
[20] art. 5.2 (afbakening vergunningplicht art. 5.1), lid 2, Omgevingswet en art. 11.19 (aanwijzing vergunningvrije gevallen en gevallen beperking reikwijdte vergunningplicht in omgevingsverordening), Besluit activiteiten leefomgeving
[21] art. 5.2 (afbakening vergunningplicht art. 5.1), lid 3, Omgevingswet en art. 11.20 (aanwijzing vergunningvrije gevallen en gevallen beperking reikwijdte vergunningplicht in ministeriële regeling), Besluit activiteiten leefomgeving
[22] art. 5.2 (afbakening vergunningplicht art. 5.1), lid 4, Omgevingswet
[23] art. 11.18 (aanwijzing vergunningvrije gevallen in programma), Besluit activiteiten leefomgeving
[24] art. 11.21 (begrenzing aanwijzing vergunningvrije gevallen), Besluit activiteiten leefomgeving
[25] Habitatrichtlijn, art. 6, lid 3.
[26] art. 16.53c, lid 1, Omgevingswet
[27] art. 16.53c, lid 2, Omgevingswet
[28] art. 8.74b (beoordelingsregels Natura 2000-activiteit), lid 1, Besluit kwaliteit leefomgeving
[29] art. 8.74b (beoordelingsregels Natura 2000-activiteit), lid 2, Besluit kwaliteit leefomgeving
[30] art. 8.74b (beoordelingsregels Natura 2000-activiteit), lid 3, Besluit kwaliteit leefomgeving
[31] Verwijzing naar art. 10.6d (opvatting Europese Commissie over dwingende redenen van groot openbaar belang bij Natura 2000-gebieden), Omgevingsbesluit
[32] art. 16.77a (opschorting beslistermijn Natura 2000-activiteit bij compenserende maatregelen), Omgevingswet

maatregelen.[33] Gebieden die dienen als compensatie worden herbegrensd zodat deze binnen het Natura 2000-gebied komen te liggen.[34]

Houdbaarheid van gegevens

In de Omgevingswet is opgenomen dat in het algemeen onderzoeksgegevens maximaal twee jaar houdbaar zijn, tenzij te onderbouwen is waarom gegevens ouder dan twee jaar nog actueel zijn. Natura 2000-activiteiten zijn echter uitgezonderd van de houdbaarheidsregel van maximaal twee jaar.[35]

[33] art. 8.74g (voorschrift compensatie), Besluit kwaliteit leefomgeving
[34] art. 3.61 (begrenzing gebied bij compenserende maatregelen), Besluit kwaliteit leefomgeving
[35] art. 16.5 (houdbaarheid onderzoeksgegevens), Omgevingswet

Bijlage B Wettelijk kader beschermde soorten

Algemene bescherming

In het Besluit activiteiten leefomgeving is een zorgplicht ten aanzien van soorten opgenomen. In het algemeen moet voorkomen worden dat bij het doden of vangen van een dier, dat dier onnodig leidt.[36] Verder is aangegeven dat bij flora- en fauna-activiteiten of andere activiteiten waarbij redelijkerwijs vermoed kan worden dat dit leidt tot nadelige effecten ten aanzien van natuurbescherming, de volgende zaken verplicht zijn: [37]

- neem alle maatregelen die redelijkerwijs kunnen worden gevraagd om gevolgen te voorkomen;
- voor zover gevolgen niet kunnen worden voorkomen: beperk die gevolgen zoveel mogelijk
- of maak deze ongedaan; en
- als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: laat de activiteit achterwege zover dat redelijkerwijs kan worden gevraagd.

Voor flora- en fauna-activiteiten geldt specifiek het volgende[38]:

a. voorafgaand aan het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of er aanwijzingen zijn van de aanwezigheid op de locatie of in de directe nabijheid beschermde soorten of voor beschermde soorten leefgebieden of groeiplaatsen aanwezig zijn.
b. als deze aanwijzingen er zijn: wordt vastgesteld of op voorhand op grond van objectieve gegevens nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten voor beschermde dieren, hun nesten, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor beschermde planten;
c. als die gevolgen niet kunnen worden uitgesloten: wordt nagegaan welke gevolgen de activiteit kan hebben voor beschermde dieren, hun nesten, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor beschermde planten;
d. alle passende preventieve maatregelen worden getroffen om die nadelige gevolgen te voorkomen;
e. tijdens en na het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of de getroffen maatregelen de beoogde effecten hebben; en
f. het verrichten van de activiteit wordt gestaakt als de nadelige gevolgen toch niet worden voorkomen, of, als staken van de activiteit redelijkerwijs niet meer mogelijk is, passende herstelmaatregelen worden getroffen.

Categorieën

De wet onderscheidt drie categorieën van beschermde soorten, namelijk:

- Soorten vogelrichtlijn, ook wel Vogelrichtlijnsoorten genoemd (§ 11.2.2 Besluit activiteiten leefomgeving)
- Soorten habitatrichtlijn, ook wel Habitatrichtlijnsoorten genoemd (§ 11.2.3 Besluit activiteiten leefomgeving)
- Andere soorten (§ 11.2.4 Besluit activiteiten leefomgeving)

Soorten Vogelrichtlijn

Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn zijn in Nederland beschermd. De soorten van artikel 1 van Vogelrichtlijn zijn alle vogelsoorten die op het Europese grondgebied van de lidstaten van de EU voorkomen. Het deel daarvan dat van nature in Nederland voorkomt, is dus beschermd.[39]

Soorten Habitatrichtlijn

In deze categorie vallen[40]:

- alle in het wild levende dieren zoals genoemd in:
  – bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn,
  – bijlage II bij het Verdrag van Bern of;
  – bijlage I bij het Verdrag van Bonn;
- en planten van soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied zoals genoemd in:
  – bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of;

[36] art. 11.28 (voorkomen onnodig lijden van dieren), Besluit activiteiten leefomgeving
[37] art. 11.27 (specifieke zorgplicht), lid 1, Besluit activiteiten leefomgeving
[38] art. 11.27 (specifieke zorgplicht), lid 2, Besluit activiteiten leefomgeving
[39] art. 11.37 t/m 11.40, Besluit activiteiten leefomgeving
[40] art. 11.46 t/m 11.48, Besluit activiteiten leefomgeving

– bijlage I bij het Verdrag van Bern.

Het gaat hierbij dus om meer dan alleen de soorten van de Habitatrichtlijn (namelijk ook soorten van de conventies van Bern en Bonn). Omdat in het Besluit activiteiten leefomgeving § 11.2.3 “soorten habitatrichtlijn” in de titel heeft, wordt deze term echter wel gebruikt om deze groep van beschermde soorten aan te duiden.

Andere soorten

Naast de soorten waarvan de bescherming op Europees niveau verplicht is gesteld, is er ook een aantal soorten op nationaal niveau beschermd. Dit is dus een “nationale kop” op de Europese bescherming. Het gaat hierbij om soorten die zeer zeldzaam en/of bedreigd zijn, en waarvan het duurzaam voortbestaan niet is verzekerd als geen beschermingsmaatregelen worden getroffen. De soorten waar het om gaat zijn opgenomen in bijlage IX onder A bij het Besluit activiteiten leefomgeving.[41]

Regels

In de Omgevingswet staat dat het zonder omgevingsvergunning verboden is om een flora- en fauna-activiteit te verrichten.[42] De definitie van een flora- en fauna-activiteit is “*activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten*”. In het Besluit activiteiten leefomgeving is dit nader gespecificeerd. Het verbod geldt voor Vogelrichtlijnsoorten voor:[43]

g. het opzettelijk doden of opzettelijk vangen
h. het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren of het opzettelijk wegnemen van nesten;
i. het rapen en onder zich hebben van eieren; of
j. het opzettelijk storen, tenzij het storen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding.[44]

Het verbod geldt voor Habitatrichtlijnsoorten voor:[45]

k. het opzettelijk doden of opzettelijk vangen;
l. het opzettelijk verstoren;
m. het in de natuur opzettelijk vernielen of rapen van eieren;
n. het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen; en
o. het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van beschermde planten.

p. Het verbod geldt voor Andere soorten voor:[46]

a. het opzettelijk doden of vangen van in het wild levende individuen;
b. het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen;
c. het opzettelijk in hun natuurlijke verspreidingsgebied plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van Andere soorten (planten).

Hierboven is voor Vogelrichtlijnsoorten en Habitatrichtlijnsoorten aangegeven dat verstoring niet is toegestaan. Niet iedere verstoring in het kader van de wet is relevant. Het moet gaan om verstoring die voor soorten in potentie wezenlijke gevolgen heeft. Een tijdelijke verandering van gedrag valt hier niet zonder meer over. Zie voor meer informatie het volgende tekstkader.

> **Juridisch kader verstoring beschermde soorten**
> Niet iedere toename van verstoringsbronnen leidt tot een daadwerkelijk effect dat in het kader van de wet is voorzien als verstoring. Voor een individu dat sprake is van opzettelijke verstoring als niet in de directe omgeving (tijdelijk) uitwijkmogelijkheden voor handen zijn en de functionaliteit van het leefgebied door verstoring wordt aangetast. Dit i verschillende keren bevestigd door de Raad van State. Hieronder staan twee delen van uitspraken waarin dit bevestigd is:

[41] art. 11.54 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen andere soorten: schadelijke handelingen), Besluit activiteiten leefomgeving
[42] art. 5.1 (omgevingsvergunningplichtige activiteiten wet), lid 2, onderdeel 9, Omgevingswet
[43] art. 11.37 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen soorten vogelrichtlijn schadelijke handelingen), lid 1 Besluit activiteiten leefomgeving.
[44] De uitzondering is opgenomen in art. 11.37 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen soorten vogelrichtlijn schadelijke handelingen), lid 3 Besluit activiteiten leefomgeving.
[45] art. 11.46 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen soorten habitatrichtlijn: schadelijke handelingen), lid 1, Besluit activiteiten leefomgeving
[46] art. 11.54 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen andere soorten: schadelijke handelingen), lid 1, Besluit activiteiten leefomgeving

> ECLI:NL:RVS:2009:BI3701: “Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen (onder meer in de uitspraak van 21 november 2007 in zaak nr. 200607283/1) geldt als uitgangspunt dat niet ieder plan dat tot gevolg heeft dat een beschermde diersoort zich moet aanpassen aan de veranderde omgeving, moet worden aangemerkt als een opzettelijke verontrusting in de zin van artikel 10 van de Ffw.”
> ECLI:NL:RVS:2020:1125: “Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen (onder meer in de uitspraak van 23 juni 2010, ECLI:NL:RVS:2010:BM8836), geldt bij de uitleg van artikel 10 van de Flora- en faunawet als uitgangspunt dat niet ieder plan dat tot gevolg heeft dat een beschermde diersoort zich moet aanpassen aan de veranderde omgeving een opzettelijke verontrusting is in de zin van die bepaling. Het tijdelijk (doen) wegvluchten voor werkzaamheden naar een rustiger plek kan niet worden aangemerkt als opzettelijke verontrusting in de zin van deze bepaling. De Afdeling volgt deze interpretatie eveneens ten aanzien van het in het vierde lid van artikel 3.1, vierde lid, van de Wnb neergelegde verbod van opzettelijke storing.”

Gedragscodes en vrijstellingen

Het verbod om een flora- en fauna-activiteit uit te voeren zonder omgevingsvergunning geldt niet voor activiteiten die vallen onder een door de minister van LNV vastgestelde gedragscode. Hiervoor gelden de volgende voorwaarden[47]:

- aantoonbaar worden uitgevoerd in overeenstemming met de gedragscode; en
- plaatsvinden in het kader van:
  – het bestendig beheren of onderhouden van vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, luchthavens, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
  – een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of de bosbouw,
  – een bestendig gebruik; of
  – ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Vrijstelling

In het algemeen geldt het verbod om een flora- en fauna-activiteit uit te voeren zonder omgevingsvergunning niet voor gevallen, te gebruiken middelen en/of soorten die zijn opgenomen in het omgevingsplan, de waterschapsverordening[48], de omgevingsverordening[49] of een ministeriële regeling[50] of een programma[51]. Hierbij moet wel worden voldaan aan de voorwaarden zoals die ook gelden voor de aanvraag van een omgevingsvergunning (zie tekst onder kopje “Omgevingsvergunning”).[52] Als activiteiten in een goedgekeurd programma zijn opgenomen, moet het programma wel aan een van de volgende voorwaarden voldoen[53]:

– Het programma moet gericht zijn op inrichting, gebruik en beheer van een Natura 2000-gebied en gericht zijn op het halen van de instandhoudingsdoelstellingen (voorheen beheerplan).
– Het programma moet gericht zijn op een evenwichtige duurzame ontwikkeling waarbij de belasting van kwalificerende natuurwaarden in Natura 2000-gebieden afneemt of beheer, bescherming, herstel van natuurlijke habitats of de staat van instandhouding van in het wild voorkomende dieren of planten verbetert.

Verder geldt voor beschermde soorten het verbod om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit uit te voeren niet in de volgende gevallen:

---

[47] art. 11.45 (aanwijzing vergunningvrije gevallen soorten vogelrichtlijn op basis van aangewezen gedragscode), art. 11.53 (vergunningvrije gevallen soorten habitatrichtlijn op basis van aangewezen gedragscode), art. 11.59 (vergunningvrije gevallen andere soorten op basis van aangewezen gedragscode), Besluit activiteiten leefomgeving

[48] art. 5.2 (afbakening vergunningplicht art. 5.1), lid 2, Omgevingswet

[49] art. 5.2 (afbakening vergunningplicht art. 5.1), lid 2, Omgevingswet en art. 11.42 (aanwijzing vergunningvrije gevallen soorten vogelrichtlijn in omgevingsverordening), art. 11.50 (aanwijzing vergunningvrije gevallen soorten habitatrichtlijn in omgevingsverordening), art. 11.56 (aanwijzing vergunningvrije gevallen andere soorten in omgevingsverordening), Besluit activiteiten leefomgeving

[50] art. 5.2 (afbakening vergunningplicht art. 5.1), lid 3, Omgevingswet en art. 11.43 (aanwijzing vergunningvrije gevallen soorten vogelrichtlijn in ministeriële regeling), art. 11.51 (aanwijzing vergunningvrije gevallen soorten habitatrichtlijn in ministeriële regeling), art. 11.57 (aanwijzing vergunningvrije gevallen andere soorten in ministeriële regeling), Besluit activiteiten leefomgeving

[51] art. 5.2 (afbakening vergunningplicht art. 5.1), lid 4, Omgevingswet

[52] art. 8.74j t/m 8.74l, Besluit kwaliteit leefomgeving als verwezen in art. 11.44 (begrenzing aanwijzing vergunningvrije gevallen soorten vogelrichtlijn), lid 1, art. 11.52 (begrenzing aanwijzing vergunningvrije gevallen soorten habitatrichtlijn), lid 1, art. 11.58 (begrenzing aanwijzing vergunningvrije flora- en fauna-activiteiten andere soorten), lid 1, Besluit activiteiten leefomgeving,

[53] art. 5.2 (afbakening vergunningplicht art. 5.1), lid 4, Omgevingswet art. 11.41 (aanwijzing vergunningvrije gevallen soorten vogelrichtlijn in programma), lid 2 en art. 11.46 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen soorten habitatrichtlijn: schadelijke handelingen), Besluit activiteiten leefomgeving

- Als de activiteit is toegestaan in het kader van een andere wet én als wordt voldaan aan artikel 9, lid 1 en 2 en artikel 13 van de Vogelrichtlijn voor Vogelrichtlijnsoorten[54], artikel 16, lid 1 van de Habitatrichtlijn voor Habitatrichtlijnsoorten[55] en de eisen die ook aan de omgevingsvergunning worden gesteld voor Andere soorten.[56] Zie het volgende tekstkader voor de relevante inhoud van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn.
- Als de activiteiten vallen onder instandhoudingsmaatregelen[57] en passende maatregelen[58] in het kader van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn.[59]
- Voor andere soorten geldt dat het verbod niet van toepassing is op het doden of vangen van de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis en het beschadigen of vernielen van hun vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen, voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.[60]

Relevante inhoud Vogel- en Habitatrichtlijn

In artikel 9 lid 1 staat dat er geen andere bevredigende oplossing mag bestaan en dat het voornemen nodig is:

- in het belang van de volksgezondheid en openbare veiligheid (onderdeel a),
- in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer (onderdeel a),
- ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij en wateren (onderdeel a),
- ter bescherming van flora en fauna (onderdeel a);
- voor doeleinden in verband met onderzoek en onderwijs, het uitzetten en herinvoeren van soorten en voor de met deze doeleinden samenhangende teelt (onderdeel b);
- teneinde het vangen, het houden of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan (onderdeel c).

In artikel 9, lid 2 geeft de voorwaarden waaronder mag worden afgeweken. De volgende zaken moeten worden vermeld:

- voor welke soorten mag worden afgeweken (onderdeel a);
- welke middelen, installaties of methoden voor het vangen of doden zijn toegestaan (onderdeel b);
- onder welke voorwaarden met betrekking tot het risico en onder welke omstandigheden van tijd en van plaats deze afwijkende maatregelen mogen worden genomen (onderdeel c);
- welke autoriteit bevoegd is te verklaren dat aan die voorwaarden is voldaan, en te beslissen welke middelen, installaties of methoden mogen worden aangewend, binnen welke grenzen en door welke personen (onderdeel d);
- welke controles zullen worden uitgevoerd (onderdeel e).

In artikel 13 is opgenomen dat de activiteiten niet mogen leiden tot een verslechtering van de huidige staat van instandhouding.

In artikel 16, lid van de Habitatrichtlijn staat dat wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat en dat de activiteit geen afbreuk doet aan een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan, mag onder de volgende voorwaarde worden afgeweken:

- in het belang van de bescherming van de wilde flora en fauna en van de instandhouding van de natuurlijke habitats (onderdeel a);
- ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden en wateren en andere vormen van eigendom (onderdeel b);
- in het belang van de volksgezondheid en de openbare veiligheid of om andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (onderdeel c);

[54] art. 11.37 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen soorten vogelrichtlijn: schadelijke handelingen), lid 2, onderdeel a, Besluit activiteiten leefomgeving.

[55] art. 11.46 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen soorten habitatrichtlijn: schadelijke handelingen) lid 2, onderdeel a, Besluit activiteiten leefomgeving

[56] art. 11.54 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen andere soorten: schadelijke handelingen), lid 2, onderdeel b, Besluit activiteiten leefomgeving

[57] *"instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de art.en 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de vogelrichtlijn of art. 6, eerste lid, van de habitatrichtlijn."*

[58] *"een passende maatregel als bedoeld in art. 6, tweede lid, van de habitatrichtlijn"*.

[59] art. 11.37 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen soorten vogelrichtlijn: schadelijke handelingen), lid 2, onderdeel b, art. 11.46 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen soorten habitatrichtlijn: schadelijke handelingen), lid 2, onderdeel b en art. 11.54 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen andere soorten: schadelijke handelingen), lid 2, onderdeel c, Besluit activiteiten leefomgeving.

[60] art. 11.54 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen andere soorten: schadelijke handelingen), lid 2, onderdeel a, Besluit activiteiten leefomgeving.

- ten behoeve van onderzoek en onderwijs, repopulatie en herintroductie van deze soorten, alsmede voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten (onderdeel d);
- ten einde het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, door de bevoegde nationale instanties vastgesteld aantal van bepaalde specimens van de in bijlage IV genoemde soorten te vangen, te plukken of in bezit te hebben (onderdeel e).

Voor dit project is de provincie Groningen bevoegd gezag. De provincie Groningen heeft in haar Verordening voor de Omgevingswet een algemene vrijstelling verleend voor onderstaande soorten (bijlage 6.2):

Zoogdieren
- Aardmuis
- Bosmuis
- Dwergmuis
- Dwergspitsmuis
- Egel
- Gewone bosspitsmuis
- Huisspitsmuis
- Konijn
- Ondergrondse woelmuis
- Ree
- Rosse woelmuis
- Tweekleurige bosspitsmuis
- Veldmuis
- Vos
- Wezel
- Woelrat

Amfibieën
- Bruine kikker
- Gewone pad
- Kleine watersalamander
- Meerkikker
- Middelste groene kikker

Omgevingsvergunning

Voor een project geldt dat in de aanvraag van een omgevingsvergunning moet worden voldaan aan een aantal eisen. Dit verschilt per beschermingscategorie.

Voor Vogelrichtlijnsoorten moet een project voor een aanvraag omgevingsvergunning voldoen aan de volgende eisen om de omgevingsvergunning ook daadwerkelijk te verlenen[61]:
- er is geen andere bevredigende oplossing;
- de activiteit is nodig is:
  – in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
  – in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
  – voor het voorkomen van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
  – ter bescherming van flora en fauna;
  – voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt; of
  – om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan; en
- de activiteit niet leidt tot verslechtering van de staat van instandhouding van de relevante soort(en).

[61] art. 8.74j (beoordelingsregels flora- en fauna-activiteit: soorten vogelrichtlijn), Besluit kwaliteit leefomgeving

Voor Habitatrichtlijnsoorten moet een project voor een aanvraag omgevingsvergunning voldoen aan de volgende eisen om de omgevingsvergunning ook daadwerkelijk te verlenen[62]:

- er is geen andere bevredigende oplossing;
- de activiteit is nodig:
  – in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
  – voor het voorkomen van ernstige schade aan met name gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
  – in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
  – voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daarvoor benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten; of
  – om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de omgevingsvergunning vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, respectievelijk een beperkt bij de omgevingsvergunning vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben; en
- de activiteit geen afbreuk doet aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Voor Andere soorten moet een project een aanvraag omgevingsvergunning voldoen aan de volgende eisen om de omgevingsvergunning ook daadwerkelijk te verlenen[63]:

- er is geen andere bevredigende oplossing;
- de activiteit is nodig:
  – in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
  – voor het voorkomen van ernstige schade aan met name gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
  – in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
  – voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daarvoor benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten; of
  – om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de omgevingsvergunning vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, respectievelijk een beperkt bij de omgevingsvergunning vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;
  – in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
  – voor het voorkomen van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes of begraafplaatsen;
  – voor het beperken van de omvang van de populatie van in het wild levende dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
  – voor het voorkomen of bestrijden van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
  – in het kader van een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
  – in het kader van het bestendig beheren of onderhouden van vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, luchthavens, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
  – in het kader van het bestendig beheren of onderhouden van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied; of
  – in het algemeen belang; en

[62]art. 8.74k (beoordelingsregels flora- en fauna-activiteit: soorten habitatrichtlijn)Besluit kwaliteit leefomgeving
[63]art. 8.74l (beoordelingsregels flora- en fauna-activiteit: andere soorten), Besluit kwaliteit leefomgeving

- de activiteit geen afbreuk doet aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Geen andere bevredigende oplossing betekent -ook in combinatie met hetgeen onder het kopje “Algemene bescherming” is beschreven dat wanneer een overtreding redelijkerwijs te voorkomen is, een omgevingsvergunning niet te verlenen is. De werkzaamheden moeten dan op zodanige wijze worden uitgevoerd dat er geen overtreding van de wet plaatsvindt. Te denken valt aan het kappen van bomen buiten het broedseizoen, of het afzetten van en het wegvangen van soorten in het werkgebied.

Houdbaarheid van gegevens

In de Omgevingswet is opgenomen dat in het algemeen onderzoeksgegevens maximaal twee jaar houdbaar zijn, tenzij te onderbouwen is waarom gegevens ouder dan twee jaar nog actueel zijn. Flora- en fauna-activiteiten zijn echter uitgezonderd van de houdbaarheidsregel van maximaal twee jaar.[64]

64 art. 16.5 (houdbaarheid onderzoeksgegevens), Omgevingswet

Bijlage C Wettelijker kader Natuurnetwerk Nederland

Onderstaande tekst komt uit de Omgevingsverordening van de provincie Groningen (Provincie Groningen, 2024).

Afdeling 3.7 Natuur

Artikel 3.110 Toepassingsbereik

Deze afdeling is van toepassing op het stellen van regels in het omgevingsplan over:

a. Natuurnetwerk Nederland - natuurgebieden;
b. Natuurnetwerk Nederland – natuur aanpassingsgebieden;
c. Natuurnetwerk Nederland - beheergebieden;
d. Natuurnetwerk Nederland – beheer aanpassingsgebieden;
e. Bos- en natuurgebieden buiten het Natuurnetwerk Nederland;
f. Zoekgebied robuuste verbindingszones;
g. Leefgebieden weidevogels; en
h. Leefgebieden akkervogels

Artikel 3.111 Oogmerken

De regels van deze afdeling zijn gesteld met het oog op:
a. De natuurbescherming;
b. Het beheer van natuurgebieden; en
c. Een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Artikel 3.112 Aanwijzing en begrenzing Natuurnetwerk Nederland – natuurgebieden

De Natuurnetwerk Nederland – natuurgebieden zijn aangewezen en geometrisch begrensd in bijlage 2.

Artikel 3.113 Instructieregel Natuurnetwerk Nederland – natuurgebieden

1.
Een omgevingsplan dat betrekking heeft op gronden binnen Natuurnetwerk Nederland - natuurgebieden voorziet niet in wijziging van de functies of van de regels voor het gebruik van de grond, als die wijziging leidt tot een significante aantasting van het areaal van deze gronden, of tot een significante aantasting van de in Bijlage 3 beschreven wezenlijke en potentiële kenmerken en waarden van deze gronden, tenzij:
a. de wijziging een groot openbaar belang dient en:
    1. er geen andere mogelijkheden zijn om in het betreffende openbaar belang te voorzien; en
    2. de negatieve effecten waar mogelijk worden beperkt, terwijl de overblijvende effecten gelijkwaardig in termen van areaal, kwaliteit en samenhang worden gecompenseerd; of
b. de ingreep kleinschalig van aard is en:
    1. schade als gevolg van de ingreep zoveel mogelijk wordt voorkomen;
    2. resterende schade volledig wordt gecompenseerd; en
    3. er netto winst optreedt voor de belangrijke kenmerken en waarden in termen van areaal, kwaliteit en samenhang.

2.

Bij het vaststellen van een omgevingsplan waarbij wordt voorzien in een wijziging van de functie of de regels als bedoeld in het eerste lid, worden betrokken:
a. de aard en omvang van de effect beperkende- en compenserende maatregelen;
b. de begrenzing van het compensatiegebied, en
c. de manier waarop de compensatie duurzaam is verzekerd.

3.
Het eerste lid is niet van toepassing op:
    a. Gronden binnen Natuurnetwerk Nederland – natuurgebieden die deel uitmaken van een agrarisch bouwperceel; en
    b. Activiteiten die deel uitmaken van een normale agrarische bedrijfsvoering, als landbouw de hoofdfunctie is.

Artikel 3.115 Instructieregel Natuurnetwerk Nederland - natuur aanpassingsgebieden

1.
Een omgevingsplan dat betrekking heeft op gronden binnen Natuurnetwerk Nederland - natuur aanpassingsgebieden voorziet niet in wijziging van de functies of van de regels voor het gebruik van de grond, als die wijziging leidt tot een significante aantasting van het areaal van deze gronden, of tot een significante aantasting van de in Bijlage 3 beschreven wezenlijke en potentiële kenmerken en waarden van deze gronden, tenzij:

a. de wijziging een groot openbaar belang dient en:
    1. er geen andere mogelijkheden zijn om in het betreffende openbaar belang te voorzien; en
    2. de negatieve effecten waar mogelijk worden beperkt, terwijl de overblijvende effecten gelijkwaardig in termen van areaal, kwaliteit en samenhang worden gecompenseerd; of

b. de ingreep kleinschalig van aard is en:
    1. schade als gevolg van de ingreep zoveel mogelijk wordt voorkomen;
    2. resterende schade volledig wordt gecompenseerd; en
    3. er netto winst optreedt voor de belangrijke kenmerken en waarden in termen van areaal, kwaliteit en samenhang.

2.
Bij het vaststellen van een omgevingsplan waarbij wordt voorzien in een wijziging van de functie of de regels als bedoeld in het eerste lid, worden betrokken:

a. de aard en omvang van de effectbeperkende- en compenserende maatregelen;
b. de begrenzing van het compensatiegebied; en
c. de manier waarop de compensatie duurzaam is verzekerd.

3.
Het eerste lid is niet van toepassing op:
    a. Gronden binnen Natuurnetwerk Nederland – natuurgebieden die deel uitmaken van een agrarisch bouwperceel; en
    b. Activiteiten die deel uitmaken van een normale agrarische bedrijfsvoering, als landbouw de hoofdfunctie is.

Artikel 3.116 Aanwijzing en begrenzing Natuurnetwerk Nederland – beheergebieden

De Natuurnetwerk Nederland - beheergebieden zijn aangewezen en geometrisch begrensd in bijlage 2.

1.
Een omgevingsplan dat betrekking heeft op gronden binnen Natuurnetwerk Nederland - beheergebieden voorziet niet in wijziging van de functies of van de regels voor het gebruik van de grond, als die wijziging leidt tot een significante aantasting van het areaal van deze gronden, of tot een significante aantasting van de in Bijlage 3 beschreven wezenlijke en potentiële kenmerken en waarden van deze gronden, tenzij:

a. de wijziging een groot openbaar belang dient en:
    1. er geen andere mogelijkheden zijn om in het betreffende openbaar belang te voorzien; en
    2. de negatieve effecten waar mogelijk worden beperkt, terwijl de overblijvende effecten gelijkwaardig in termen van areaal, kwaliteit en samenhang worden gecompenseerd; of

b. de ingreep kleinschalig van aard is en:
    1. schade als gevolg van de ingreep zoveel mogelijk wordt voorkomen;
    2. resterende schade volledig wordt gecompenseerd; en
    3. er netto winst optreedt voor de belangrijke kenmerken en waarden in termen van areaal, kwaliteit en samenhang.

2.
Natuurnetwerk Nederland – beheergebieden

Bij het vaststellen van een omgevingsplan waarbij wordt voorzien in een wijziging van de functie of de regels als bedoeld in het eerste lid, worden betrokken:

a. de aard en omvang van de effectbeperkende- en compenserende maatregelen;
b. de begrenzing van het compensatiegebied; en
c. de manier waarop de compensatie duurzaam is verzekerd.

3.
Het eerste lid is niet van toepassing op:
a. Gronden die deel uitmaken van een agrarisch bouwperceel; en
b. Activiteiten die deel uitmaken van een normale agrarische bedrijfsvoering, als landbouw de hoofdfunctie is.

Artikel 3.118 Aanwijzing en begrenzing Natuurnetwerk Nederland - beheer aanpassingsgebieden

De Natuurnetwerk Nederland - beheer aanpassingsgebieden zijn aangewezen en geometrisch begrensd in bijlage 2.

1.
Een omgevingsplan dat betrekking heeft op gronden binnen Natuurnetwerk Nederland – beheer aanpassingsgebieden voorziet niet in wijziging van de functies of van de regels voor het gebruik van de grond, als die wijziging leidt tot een significante aantasting van het areaal van deze gronden, of tot een significante aantasting van de in Bijlage 3 beschreven wezenlijke en potentiële kenmerken en waarden van deze gronden, tenzij:
a. de wijziging een groot openbaar belang dient en:
1. er geen andere mogelijkheden zijn om in het betreffende openbaar belang te voorzien; en
2. de negatieve effecten waar mogelijk worden beperkt, terwijl de overblijvende effecten gelijkwaardig in termen van areaal, kwaliteit en samenhang worden gecompenseerd; of
b. de ingreep kleinschalig van aard is en:
1. schade als gevolg van de ingreep zoveel mogelijk wordt voorkomen;
2. resterende schade volledig wordt gecompenseerd; en
3. er netto winst optreedt voor de belangrijke kenmerken en waarden in termen van areaal, kwaliteit en samenhang.

2.
Bij het vaststellen van een omgevingsplan waarbij wordt voorzien in een wijziging van de functie of de regels als bedoeld in het eerste lid, worden betrokken:
a. de aard en omvang van de effectbeperkende- en compenserende maatregelen;
b. de begrenzing van het compensatiegebied; en
c. de manier waarop de compensatie duurzaam is verzekerd.

3.
Natuurnetwerk Nederland – beheer aanpassingsgebieden

Het eerste lid is niet van toepassing op:
a. Gronden die deel uitmaken van een agrarisch bouwperceel; en
b. Activiteiten die deel uitmaken van een normale agrarische bedrijfsvoering, als landbouw de hoofdfunctie is.

Artikel 3.120 Aanwijzing en begrenzing zoekgebied robuuste verbindingszone

Het zoekgebied robuuste verbindingszones is aangewezen en geometrisch begrensd in bijlage 2.

Artikel 3.121 Instructieregel zoekgebied robuuste verbindingszone
Een omgevingsplan dat betrekking heeft op gronden gelegen binnen het zoekgebied robuuste verbindingszones voorziet niet in wijziging van de functie of van de regels voor het gebruik van de grond, als die wijziging een significante beperking met zich meebrengt van de mogelijkheid om een hoogwaardige natuurlijk ingerichte ecologische zone van voldoende omvang tussen grotere natuurkernen te creëren en in stand te houden welke tot doel heeft dat soorten zich kunnen verplaatsen van het ene naar het andere natuurgebied.

Artikel 3.122 Aanwijzing en begrenzing bos- en natuurgebieden buiten het Natuurnetwerk Nederland

Bos- en natuurgebieden buiten het Natuurnetwerk Nederland zijn aangewezen en geometrisch begrensd in bijlage 2.

Artikel 3.123 Instructieregel bos- en natuurgebieden buiten het Natuurnetwerk Nederland

1.
Een omgevingsplan dat betrekking heeft op gronden binnen bos- en natuurgebieden buiten het Natuurnetwerk Nederland, voorziet niet in wijziging van de functie of wijziging van de regels voor het gebruik van de grond, als door

die wijziging significant afbreuk wordt gedaan aan het areaal van deze gronden of aan de actuele natuurlijke, landschappelijke en cultuurhistorische waarden van het bos- of natuurgebied, tenzij:
a. er sprake is van een groot openbaar belang en:
    1. er geen geschikte alternatieven zijn voor de ruimtelijke ontwikkeling van openbaar belang; en
    2. de negatieve effecten waar mogelijk worden beperkt, terwijl de overblijvende effecten gelijkwaardig worden gecompenseerd; of
b. de ingreep kleinschalig van aard is en:
    1. schade zoveel mogelijk wordt voorkomen;
    2. resterende schade volledig wordt gecompenseerd; en
    3. er netto winst optreedt voor de belangrijke kenmerken en waarden in termen van areaal, kwaliteit en samenhang.

2.
Bij het vaststellen van een omgevingsplan waarbij wordt voorzien in een wijziging van de functie of de regels als bedoeld in het eerste lid, worden betrokken:
a. de aard en omvang van de effect beperkende- en compenserende maatregelen;
b. de begrenzing van het compensatiegebied, en
c. de manier waarop de compensatie duurzaam is verzekerd.

Artikel 3.124 Aanwijzing en begrenzing leefgebieden weidevogels

Leefgebieden weidevogels zijn aangewezen en geometrisch begrensd in bijlage 2.

Artikel 3.125 Instructieregel leefgebieden weidevogels

1.
Een omgevingsplan dat betrekking heeft op gronden binnen leefgebieden weidevogels, stelt regels waarmee wordt voorkomen dat de actuele waarde van het gebied voor weidevogels ernstig wordt geschaad door aantasting van de landschappelijke openheid, door verstoring van vogels of door aantasting van het areaal, tenzij de schade niet voorkomen kan worden en deze elders wordt gecompenseerd.

2
Het eerste lid is niet van toepassing op normaal agrarisch gebruik.

Artikel 3.126 Aanwijzing en begrenzing leefgebieden akkervogels

Leefgebieden akkervogels zijn aangewezen en geometrisch begrensd in bijlage 2.

Artikel 3.127 Instructieregel leefgebieden akkervogels

1.
Een omgevingsplan dat betrekking heeft op gronden binnen leefgebieden akkervogels, stelt regels waarmee wordt voorkomen dat de actuele waarde van het gebied voor akkervogels ernstig wordt geschaad door aantasting van de landschappelijke openheid, door verstoring van vogels of door aantasting van het areaal, tenzij de schade niet voorkomen kan worden en deze elders wordt gecompenseerd.

2
Het eerste lid is niet van toepassing op normaal agrarisch gebruik.

Bijlage D Foto’s veldbezoek oude situatie

Onderstaande figuur geeft het plangebied aan in de oude situatie (nu niet meer up-to-date). Voor deze boorlocaties is een veldbezoek uitgevoerd waar met een auto vanaf de openbare weg naartoe gereden kon worden. Onderstaande foto’s geven impressies van de boorlocaties van de oude situatie.

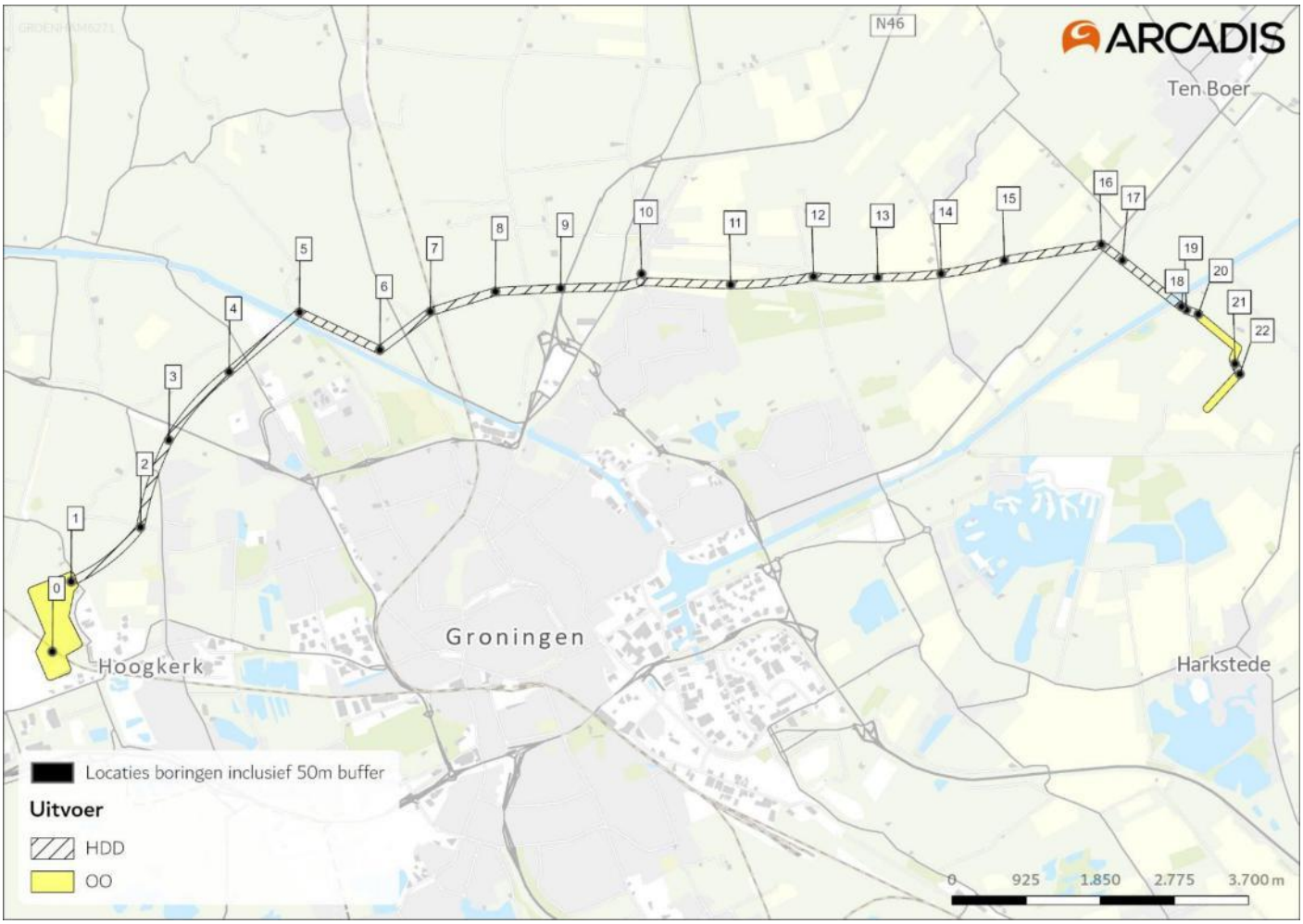

Boorlocatie 0 + 1

Boorlocatie 2

Boorlocatie 3

Boorlocatie 4

Boorlocatie 5

Boorlocatie 6

Boorlocatie 7

Boorlocatie 8

Boorlocatie 9

Boorlocatie 10

Boorlocatie 11

Boorlocatie 12

Boorlocatie 13

Boorlocatie 14

Boorlocatie 15

Boorlocatie 16

Boorlocatie 17

Boorlocatie 18 t/m 21 (incl. open ontgraving)

Colofon

QUICKSCAN OMGEVINGSWET - BOORPUNTEN KABELTRACÉ
MEERSTAD - VIERVERLATEN 110 KV

KLANT
TenneT TSO B.V.

AUTEUR
Arcadis Nederland

PROJECTNUMMER
30206379

ONZE REFERENTIE
YPYNZMTFSEWP-1919701793-15049:1

DATUM
7 november 2025

STATUS
Definitief

GECONTROLEERD DOOR

E.S.
Senior ecoloog

Over Arcadis

Arcadis is dé wereldwijde partner die vooraan staat bij de meest impactvolle projecten van onze tijd. We helpen onze klanten duurzame keuzes te maken via de combinatie van digitale innovatie, expertise en toekomstgerichte vaardigheden in onder meer milieu, energie, water, gebouwen, transport en infrastructuur. Wij zetten die extra stap om onze klanten op maat gemaakte oplossingen te bieden voor ontwerp, engineering en advies. Door data-gedreven inzichten in te zetten geven we de natuurlijke en gebouwde omgeving samen vorm. Met meer dan 35.000 mensen bundelen we wereldwijde expertise en pakken we samen uitdagingen als klimaat, betaalbare energie en leefbare steden aan. We verbeteren de levenskwaliteit door onze aanwezigheid in meer dan 30 landen. In 2024 behaalden we een bruto-omzet van €5,0 miljard.

www.arcadis.com

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 63
9400 AB Assen
Nederland

T +31 (0)88 4261 261

Arcadis. Improving quality of life

Volg ons op Arcadis